

Frikommuneforsøg 2016-2020

Status over forsøg

Ulf Hjelmar og Niels Ejersbo

Frikommuneforsøg 2016-2020 – Status over forsøg

© VIVE og forfatterne, 2019

Projekt: 211257

e-ISBN: 978-87-7119-625-2

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Regeringen og KL blev i kommuneøkonomaftalen for 2016 enige om at igangsætte et nyt frikommuneforsøg i perioden 2016-2020. Målet med frikommuneforsøget er at tilvejebringe ny viden og praktiske erfaringer, der kan bidrage til effektiviseringer, forenklinger og bedre styring i kommunerne.

Frikommuneforsøget er organiseret under en række temaer, hvor udvalgte kommuner får mulighed for at afprøve nye måder at varetage de kommunale opgaver på. Der er udvalgt otte frikommunenetværk med hvert deres overordnede tema. I alt 38 kommuner indgår i frikommunenetværkene. En oversigt over netværk, frikommuner og overordnede temaer kan ses i bilag 1.

I dette notat gives en status på frikommuneforsøgene. De første frikommuneforsøg blev vedtaget af Folketinget i juni 2017, og disse forsøg er efterfølgende igangsat i kommunerne. Forsøgshjemlerne til de sidste frikommuneforsøg, der er blevet ansøgt om, er først trådt i kraft 1. juni 2018. Sidste frist for alle frikommuneforsøg i forhold til lokalpolitisk beslutning om reel igangsættelse var d. 1. oktober 2018. Der er dermed mulighed nu for at give en status på godkendte og igangsatte forsøg samt samle op på de første foreløbige erfaringer af igangsatte forsøg.

Formålet med notatet er at give et overblik over frikommuneforsøget 2016-20. Notatet indeholder en kort overordnet status på det samlede frikommuneforsøg samt en kort statusgennemgang af hvert enkelt frikommunenetværk og netværkenes frikommuneforsøg. Derudover gives et kort overblik over de foreløbige erfaringer med forsøgene i hvert enkelt netværk.

Notatet retter sig mod aktører på området samt de involverede 38 kommuner. Notatet kan give inspiration til, hvordan man kan arbejde med innovative løsninger i den daglige velfærdsproduktion i kommunerne. Frikommuneforsøget er dog endnu ikke fuldt implementeret, og det afspejler sig også i dette notat, hvor det er begrænset, hvor mange resultater der foreløbigt er fremkommet på baggrund af de lovmæssige hjemler, som frikommunerne har fået.

I løbet af foråret og sommeren 2019 planlægger de enkelte frikommunenetværk at lave egne midtvejsevalueringer. Disse midtvejsevalueringer vil kunne supplere dette oversigtsnotat over frikommuneforsøget 2016-2020. De endelige evalueringer af de enkelte frikommuneforsøg vil blive offentliggjort ultimo 2020 ved frikommuneforsøgets afslutning.

Studentermød hjælp Emilie Hjermitsev Jonsen har bidraget til notatet i form af udarbejdelse af tabeller m.m.

Mads Leth Jakobsen

Forsknings- og analysechef for VIVE Styring og Ledelse

Februar 2019

Indhold

Overordnet status	5
Ansøgte og godkendte forsøg.....	5
Organisering af frikommuneforsøget	6
Evaluering af forsøgene	6
Foreløbige erfaringer med forsøgene	7
1 En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats	9
1.1 Status for forsøgene	9
1.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene	10
2 Billige boliger og fleksible boligløsninger	16
2.1 Status for forsøgene	16
2.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene	17
3 Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde	18
3.1 Status på forsøg.....	18
3.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene	19
4 Børn som vores vigtigste ressource.....	20
4.1 Status på forsøg.....	20
4.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene	20
5 Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde	22
5.1 Status på forsøg.....	22
5.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene	22
6 Sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder	28
6.1 Status på forsøg.....	28
6.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene	29
7 Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren	30
7.1 Status på forsøg.....	30
7.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene	31
Bilag 1 Oversigt over frikommunenetværk.....	33
Bilag 2 Oversigt over de 79 frikommuneforsøg.....	34

Overordnet status

Ansøgte og godkendte forsøg

I alt er der blevet ansøgt om 107 frikommuneforsøg. Denne opgørelse af antallet af frikommuneforsøg følger Økonomi- og Indenrigsministeriets opgørelse over frikommuneforsøg.¹ Der kan være ansøgt om flere forsøg fra de enkelte frikommunenetværks side, men i den administrative behandling af ansøgningerne kan ansøgninger være splittet op i flere forsøg, eller ansøgninger kan være samlet i et fælles forsøg.

Der er blevet ansøgt om frikommuneforsøg i tre runder. Godkendte frikommuneforsøg fra ansøgningsrunde 1, som krævede ny lovhjemmel, er lovgivningsmæssigt trådt i kraft 1. juli 2017. Tilsvarende er godkendte frikommuneforsøg fra ansøgningsrunde 2 lovgivningsmæssigt trådt i kraft 1. januar 2018, mens godkendte frikommuneforsøg fra ansøgningsrunde 3 lovgivningsmæssigt er trådt i kraft 1. juli 2018.

Regeringen har imødekommet i alt 79 frikommuneforsøg². Kommunalbestyrelserne i de enkelte kommuner i netværkene skal træffe beslutning om at igangsætte forsøg i forhold til de enkelte forsøgsbestemmelser, førend forsøget kan betragtes som igangsat.³ Det er således ikke alle 79 godkendte frikommuneforsøg, som reelt er igangsat i alle kommuner inden for det enkelte frikommunenetværk.

Af de 79 frikommuneforsøg er 7 forsøg imødekommet ved en generel lovhjemmel. Det indebærer, at forsøgets gennemførelse ikke kræver lovmæssige undtagelser via særskilt frikommunelovgivning men kan gennemføres via generel lovgivning på området.

I notatet gives en oversigt over de godkendte forsøg i hvert enkelt netværk. Denne oversigt giver et indblik i, hvilke kommuner inden for netværket der som udgangspunkt deltager i forsøget, hvad indholdet af forsøget er, hvilken lovhjemmel forsøget er baseret på, hvad målgruppen for forsøget er, hvornår forsøget lovgivningsmæssigt er trådt i kraft, og hvordan forsøget evalueres.

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt i alle tilfælde at få en præcis opgørelse over, hvilke kommuner der reelt har implementeret det enkelte forsøg. Der kan være tilfælde, hvor en kommune formelt har mulighed for at gennemføre det pågældende forsøg, men reelt ikke har implementeret forsøget endnu. Årsagen hertil kan være, at man politisk har vurderet, at forsøget alligevel ikke implementeres, at forsøget udskydes, eller at forsøgets implementering afventer relevante samarbejdspartnere e.l.

Frikommunenetværket omkring "Øget borgerinvolvering og samskabelse" har ikke fået godkendt nogen frikommuneforsøg og er ikke et aktivt frikommunenetværk. Derfor indgår dette frikommunenetværk ikke i oversigten i notatet over, hvor langt man er nået med de enkelte forsøg, og hvilke foreløbige resultater man kan se på baggrund af forsøgene. I de øvrige syv frikommunenetværk er der blevet godkendt frikommuneforsøg. I et bilag til rapporten er der en oversigt over de syv frikommunenetværk, og hvilke kommuner der indgår i hvert netværk (i alt 38 kommuner indgår i de syv netværk).

¹ Se <https://oim.dk/arbejdsomraader/frikommuneforsog/frikommuneforsog-ii-2016-2020/>

² En præcis opgørelse af antallet af frikommuneforsøg vanskeliggøres af, at det kan være vanskeligt entydigt at afgrænse enkeltforsøg fra hinanden. Se i øvrigt <https://oim.dk/arbejdsomraader/frikommuneforsog/frikommuneforsog-ii-2016-2020/>

³ Jf. bemærkningerne til § 32, stk. 2 i lovforslag 200 om frikommunenetværk.

Organisering af frikommuneforsøget

Frikommuneforsøgene er organiseret under en række temaer. Hvert frikommunenetværk centrerer således sine frikommuneforsøg inden for et overordnet tema (se bilag 1).

Typisk gælder det, at de enkelte forsøg belyser forskellige aspekter inden for det overordnede tema, og at hvert enkelt forsøg gennemføres og evalueres særskilt. Dog gælder det for frikommunenetværket "En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren", at de enkelte forsøgsbevillinger (i alt 11) i høj grad behandles samlet som et fælles forsøg. De enkelte kommuner i netværket har dog mulighed for at vægte forskellige aspekter (og forsøgsbevillinger) i varierende grad, så indsatsen/forsøget som konsekvens heraf vil kunne variere i indhold og implementering imellem de enkelte kommuner i netværket.

De enkelte frikommunenetværk varierer betydeligt i størrelse og i antallet af forsøg, som er godkendt:

Tabel 1 Oversigt over frikommunenetværk i forhold til deltagende kommuner og godkendte forsøg

Frikommunenetværk	Antal deltagende kommuner*	Antal godkendte forsøg
En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats	11	20
Billige boliger og fleksible boligløsninger	6	23
Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde	7	13
Børn som vores vigtigste ressource	3	10
Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde	3	1
Sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder	5	4
En plan for sammenhængende indsats sammen med borgeren	9	8

Note: * Nogle kommuner deltager i flere netværk. Derfor summerer antallet af deltagende kommuner ikke til 38 kommuner, som er det antal kommuner, der i alt deltager aktivt i frikommuneforsøget.

Det fremgår af oversigten, at antallet af deltagende kommuner i de enkelte frikommunenetværk varierer fra 3 kommuner til 11 kommuner, mens antallet af godkendte forsøg i det enkelte netværk varierer fra 1 godkendt forsøg til 23 godkendte forsøg. Antallet af godkendte forsøg i det enkelte netværk kan dog ikke direkte tages som et udtryk for, hvor aktivt og ambitiøst det enkelte frikommunenetværk er. Eksempelvis gælder det, at frikommunenetværket "Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde" kun har ét godkendt forsøg, men dette frikommuneforsøg er dog et meget ambitiøst og omfattende forsøg, som potentielt kan have vidtrækkende konsekvenser for den fremtidige organisering på området.

Evaluerings af forsøgene

De enkelte frikommunenetværk har som udgangspunkt ansvaret for selv at evaluere frikommuneforsøgene. Der er udarbejdet en bekendtgørelse på området, som specificerer, at evalueringsdesignet som minimum skal indeholde følgende elementer: 1) beskrivelse af forventede resultater; 2)

beskrivelse af forsøgets målgruppe og 3) beskrivelse af evalueringsmetoden samt eventuelle baselinemålinger.⁴ VIVE yder rådgivning og evalueringsstøtte til de enkelte frikommunenetværk.

Frikommunenetværkene benytter sig langt overvejende af virkningsevaluering, der indbefatter en opstilling af en forandringsteori og et fokus på målopfyldelse på baggrund af den opstillede forandringsteori. I forhold til Frikommuneforsøg I (2012-15) er der klare indikationer på generelt mere ambitiøse evalueringsdesigns.

Der gennemføres derudover i alt ni eksterne evalueringer af udvalgte frikommuneforsøg. I forbindelse med behandling af lovforslagene omkring de enkelte frikommuneforsøg er det politisk blevet aftalt, at de pågældende ni evalueringer skal gennemføres af en ekstern part. Baggrunden for dette er, at der er særlige forhold omkring de pågældende forsøg (fx spørgsmål om borgernes retssikkerhed), hvor den politiske vurdering er, at en udvidet ekstern evaluering har været påkrævet.

VIVE gennemfører eksterne evalueringer af 1) forsøg omkring tilkøbsydelse, 2) forsøgene inden for frikommunenetværket "En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren", 3) forsøg omkring øget fleksibilitet i forhold til børnesamtaler og børnefaglige undersøgelser, 4) forsøg omkring flytning af borgere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, 5) forsøg omkring teknologiske hjælpemidler til borgere i plejebolig eller botilbud, 6) et lignende forsøg som foregående blot rettet mod hjemmeboende borgere og 7) forsøg omkring særlige døråbnere i botilbud. Herudover har Statens Byggeforskningsinstitut fået til opgave at evaluere 8) forsøg med funktionelle tilgængelighedskrav i netværket om "Billige boliger og fleksible boligløsninger". Endelig gennemfører Rambøll på vegne af det nordjyske beskæftigelsesnetværk en ekstern evaluering af 9) forsøg på beskæftigelsesområdet om samtaler med forsikrede ledige samt forsøg med rehabiliteringsteams.

Foreløbige erfaringer med forsøgene

De foreløbige erfaringer med frikommuneforsøgene bygger langt overvejende på aktørernes egne vurderinger af udførelse, udfordringer, fremdrift og evt. virkninger. I enkelte tilfælde (se kap. 1 og kap. 5) er der dog også inddraget registeroplysninger.

Der er stor variation mellem de enkelte frikommunenetværk i forhold til, hvor langt man er kommet med implementeringen af forsøgene. I tre af netværkene er man kommet forholdsvis langt med implementeringen, og i disse netværk er det muligt at pege på nogle foreløbige erfaringer. I det følgende vil erfaringerne fra disse tre netværk blive trukket frem.

I forhold til forsøgene omkring **en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats** (kap. 1) fremgår det, at der i nogle af forsøgene på nuværende tidspunkt er involveret mange brugere/borgere, mens andre endnu er i opstartsfasen og kun har haft en beskedent aktivitet. I kapitel 1 går der navnlig i dybden med tre forsøg: Forsøg med mikrolån, forsøg med fleksibilitet fra forholdstalskravene ved praktikforløb og forsøg med formkrav ved samtaler. Erfaringerne fra forsøget med mikrolån viser, at der er 15 borgere, der har været igennem forløbet, og af disse er i alt tre borgere blevet selvforsørgende via opstart af egen virksomhed. Erfaringerne fra forsøg med fleksibilitet fra forholdstalskravene ved praktikforløb viser, at borgerne i højere grad får opfyldt deres ønsker om praktiksteder, og at det i en række tilfælde også fører til efterfølgende (små)jobs. Erfaringerne fra det omfattende forsøg med ændrede formkrav ved samtaler viser, at samtalernes form og indhold opleves som mere meningsfyldte fra medarbejdernes side, mens det endnu er for tidligt at se på borgernes oplevelse af forsøget og forsøgets effekter i form af øget beskæftigelse og uddannelse.

⁴ Se <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192164>

I forsøget med **nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde** (kap. 5) ses det, at de første erfaringer er lovende. Der er etableret en fælles og udvidet akutfunktion, der varetager den akutte sygepleje i tre kommuner på tværs af de eksisterende kommunegrænser, og det er ikke blevet afprøvet før. Den foreløbige vurdering fra aktører på området er, at de nye arbejdsformer og samarbejdsmuligheder på det somatiske akutområde er kommet godt fra start og har gode muligheder for at kunne bidrage til en bedre og en mere effektiv behandling af patienter med behov for fx IV-behandling (intravenøs behandling), anlægning af kateter, sonder m.m.

I forsøgene omkring **én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren** (kap. 7) har den landspolitiske vurdering været, at den samlede indsats har virket lovende, og at en række af de udstedte lovhjemler med fordel kunne omsættes til generel lovgivning. Forsøgene omkring "Én handleplan" og "Ny organisering fra sektoropdelt til helhedsorienteret" er allerede blevet omsat til generel lovgivning pr. 1.7. 2018. Samtidig har regeringen med støtte fra Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Alternativet og Socialistisk Folkeparti vedtaget en principaftale, som indebærer, at man samler indsatser fra syv lovgivninger og fire forskellige sektorområder i én samlet lov, der yderligere skal sikre en helhedsorienteret indsats.⁵ Derudover er der også indgået en politisk aftale, der har til formål at forenkle beskæftigelsesindsatsen. Hensigten er, at de enkelte aftalepunkter skal træde lovgivningsmæssigt i kraft 1.7. 2019. Dette vil indebære, at centrale elementer fra yderligere 5 frikommuneforsøg i det pågældende netværk vil blive omsat til generel lovgivning.

I de **fire øvrige frikommunenetværk** er man kommet knapt så langt med implementeringen af forsøgene, og det er derfor vanskeligere at fremhæve erfaringer på området. Det fremgår dog, at de allerførste erfaringer med forsøgene omkring en mere fleksibel indsats på børne- og ungeområdet (kap. 4) virker lovende. De første indikationer peger i retning af, at den nye proces vil lede til en hurtigere igangsættelse af kommunale foranstaltninger med en større effekt af indsatserne i forhold til borgerne. I de tre øvrige netværk er det for tidligt at fremhæve konkrete erfaringer med implementering af forsøgene.

Generelt er der i de syv frikommunenetværk et stort fokus på at udnytte de nye muligheder, som de udstedte lovhjemler giver de enkelte kommuner. Ledelsesmæssigt arbejdes der med at tilrettelægge de organisatoriske rammer omkring forsøgene, mens der på medarbejdersiden særligt fokuseres på at udvikle nye arbejdsgange og tilpasse kompetencerne til de nye arbejdsopgaver. De kommende midtvejsevalueringer af frikommuneforsøgene, som forventes medio 2019, vil give et mere detaljeret indblik i, hvad de enkelte frikommuneforsøg resulterer i.

⁵ Se <https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2018/12/bredt-flertal-enige-om-en-helhedsorienteret>

1 En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats

Frikommunenetværket "En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats, herunder også nytænkning af integrationsområdet" består af de 11 nordjyske kommuner: Brønderslev, Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt, Læsø, Mariagerfjord, Morsø, Rebild, Thisted, Vesthimmerland og Aalborg Kommuner. Netværket har til formål at fastholde og bibeholde en arbejdsstyrke, der matcher behovene hos virksomhederne, og som kan være grundlag for vækst og udvikling i Nordjylland. Eksempelvis ønskes det afprøvet, hvordan regelforenklinger kan frigøre ressourcer til mere optimale indsatser i forhold til lediges og sygemeldtes progression mod job og uddannelse og dermed sikre, at flere er i arbejdsstyrken.

Vi har i forbindelse med udarbejdelsen af statusnotatet indsamlet forskellige data til at beskrive forsøgene og netværkets arbejde med at implementere dem. Det drejer sig om følgende datakilder:

- Interview med koordinator for frikommunenetværket
- Interview med tovholder på forsøg med mikrolån
- Interview med tovholdere på forsøg med kontaktforløb
- Interview med tovholder på forsøg med forholdstal
- Interview med ledelsesrepræsentanter fra de deltagende kommuner
- Skriftligt materiale om forsøget med mikrolån.

1.1 Status for forsøgene

Der er i alt 20 forsøg i frikommunenetværket om en mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats. Forsøgene dækker mange forskellige dele af beskæftigelsesområdet og varierer i fokus og i antallet af deltagende kommuner.

Samlet set er status, at alle 20 forsøg formelt er igangsat, og at forsøgene overordnet følger de retningslinjer, der blev angivet i forsøgsbeskrivelserne. Nogle af forsøgene er kommet godt i gang og har på nuværende tidspunkt involveret mange brugere/borgere, mens andre endnu er i opstartsfasen og kun har haft en beskeden aktivitet. Der har været en række mindre implementeringsproblemer, som vi vil komme ind på i det følgende.

På tværs af forsøgene har der således været et par udfordringer, der påvirker såvel forsøgenes implementering som mulighederne for en dækkende evaluering. For det første mangler i nogle tilfælde et tilstrækkeligt kendskab til forsøgene hos medarbejderne. De er ikke altid opmærksomme på de muligheder, som fritagelserne giver i forhold til at iværksætte initiativer og tilbud for borgerne. I nogle tilfælde skyldes det manglende kendskab til mulighederne, mens det i andre tilfælde skyldes, at forsøgene har en begrænset volumen, og at medarbejderne dermed ikke opnår tilstrækkelig rutine i at benytte mulighederne i forsøget. Det kan imidlertid også hænge sammen med, at lovgivningen på arbejdsmarkedsområdet i forvejen er kompliceret og omfangsrig, samt at der er flere udviklingsprojekter i gang på området (ud over frikommuneforsøgene), hvorfor det kan være svært at indarbejde nye elementer. Samlet peger dette på, at der fortsat er behov for en kontinuerlig ledelsesmæssig opmærksomhed på forsøgene.

Desuden har der været udfordringer i forhold til de enkelte IT-systemer, som kommunerne anvender, og som bl.a. skal understøtte de enkelte frikommuneforsøg. Der er eksempler på, at de eksisterende

IT-systemer ikke har muliggjort registrering af deltagere i forsøgene, hvilket har betydet, at der ikke er mulighed for at følge deltagerne i forsøgene. Dertil kommer, at en konvertering af systemer har betydet, at der i nogle tilfælde er mistet information om tidligere deltagere i forsøgene, der skulle have været anvendt i evalueringerne. Endelig peges der på, at der har været problemer i forhold til dataindsamlingen. Medarbejdere har ikke i alle tilfælde systematisk lavet persongruppemarkeringer, og det betyder, at man dermed mister information om forsøgenes omfang og om de enkelte deltagere. Samlet har disse problemer konsekvenser for evalueringen af de enkelte forsøg, da manglende data kan reducere nøjagtigheden i evalueringerne.

Aktiviteterne i de forskellige forsøg fremgår af tabel 1.1.

1.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene

I det følgende sættes der fokus på tre forsøg, hvor lovhjemlerne er trådt i kraft 1.7. 2017. Det er fortsat meget tidligt at udlede noget om effekterne af forsøgene, men de nedenstående erfaringer med forsøgene giver et billede af, hvordan det er gået med forsøgene, siden de er trådt i kraft. Der er lavet evalueringdesigns for alle forsøgene, og der indsamles løbende data om udviklingen i forsøgene. Der vil blive foretaget en endelig evaluering ved forsøgenes afslutning.

Mikrolån

Aalborg Kommune er den eneste deltagende kommune i forsøget med mikrolån, hvor der gives støtte i form af tilskud eller rentefrit lån til etablering af selvstændig virksomhed samt tilskud til forsørgelse. Nedenfor er indsat en forløbsbeskrivelse i tilknytning til projektet om mikrolån, der giver et billede af forsøgsforløbet. Forløbsbeskrivelsen er udarbejdet af frikommunenetværket.

Forløbsbeskrivelse i Projekt Mikrolån

FASE 1: Henvisning og screening

De lediges henvisning til et forløb vurderes på baggrund af en erhvervs- og socialfaglig sparring med de ledige. Derudover vil der også skulle lægges vægt på, om borgeren er helbredsmæssigt i stand til at klare en selvstændig virksomhed og har opbakning fra sine nærmeste. Herefter sker en screening ved projektmedarbejder i forhold til at afklare, hvorvidt det er tale om en realistisk forretningside, som vil løse pågældendes forsørgelsesmæssige situation.

For at sikre en relevant screening og udvælgelse af realistiske forretningsideer har projektmedarbejderen kompetencer af erhvervsfaglig karakter i forhold til at kunne vejlede omkring opstart af virksomhed. Dette kræver indsigt i erhvervslivet i Aalborg Kommune og omegn, indsigt i, hvilke krav der stilles til at opstarte virksomhed samt indsigt i forretningsudvikling og virksomhedsøkonomi. Endvidere kræves det, at man kan coache deltagerne, så der sker fremdrift i udvikling af både virksomhedsidéen og den lediges faglige og personlige kompetencer.

FASE 2: Vejlednings- og opkvalificeringsforløb "Fra ledig til virksomhedsejer"

Efter screening henvises de relevante ledige til et tre måneders vejlednings- og opkvalificeringsforløb, hvor der er mødepligt fem dage om ugen. Formålet er at klæde de ledige på med de rette faglige kompetencer. Kursusforløbets moduler er bygget op om elementerne fra en forretningsplan og indebærer blandt andet oplæg om, hvordan et produkt sælges, hvordan en markedsanalyse udarbejdes, indsigt i markedsføring af produkt eller serviceydelser, viden om skatteregler, budgetter og regnskab, brugen af Excel mv. Det betyder, at de ledige, efter at have gennemført kurset, har udarbejdet en færdig forretningsplan samt et etablerings- og driftsbudget.

Undervejs i vejlednings- og opkvalifikationsforløbet indlægges der to evalueringer i form af, at de ledige fremlægger forretningsideen for et professionelt springboard bestående af forskellige erhvervsfolk, der giver sparring til den enkelte. Resultaterne af sparringen vil indgå i slutvurderingen af, hvorvidt borgeren kan indstilles til bevilling af mikrolån. Ligeledes vil der løbende i projektperioden være en vurdering af, hvorvidt forretningsideen er stærk nok til at arbejde videre med.

Som arbejdsredskab laves der i starten og slutningen en personprofil, som afdækker ressourcer og udviklingspotentiale. Profilen danner grundlag for arbejdet med den enkelte borger og er med til at afdække udviklingen undervejs i forløbet samt sikre, at borgeren har de rette personlige kompetencer til at drive en selvstændig virksomhed. I udfærdigelsen af forretningsplanen under kurset vil der også være fokus på at afdække mulighederne for evt. samarbejdspartnere og investorer.

FASE 3: Indstilling til mikrolån og evt. tilskud til selvforsørgelse

Efter de tre måneders vejlednings- og opkvalificeringsforløb, danner budgettet og forretningsplanen grundlag for en kvalificeret vurdering af, om den ledige indstilles til et mikrolån i størrelsesordenen 1.000-50.000 kr. Dette sker i et tæt samarbejde mellem Jobcentret og projektmedarbejderen med erhvervsfaglige kompetencer med vægt på, hvorvidt budget og forretningsplan reelt skønnes at kunne bringe borgeren i selvforsørgelse. Det søges derved sikret, at de ledige ikke efterfølgende er efterladt med en betydelig gæld, såfremt drift af virksomheden ikke lykkedes.

For de ledige, hvor forretningsidéen ikke skønnes rentabel, afsluttes forløbet med en fælles samtale mellem borger, rådgiver og projektmedarbejder med henblik på at lægge en plan for, hvordan de ny erhvervede kompetencer kan bringes i spil i forhold til at komme i selvforsørgelse. Som led i den proces synliggøres borgers udvikling i forløbet, og konkrete ny erhvervede faglige kompetencer beskrives. Dette vil kunne overføres til CV i forbindelse med jobsøgning. Det vurderes, at uanset der ikke bevilges mikrolån, bidrager kurset til udvikling af faglige og personlige kompetencer, som vil stille den ledige bedre i forhold til at komme i selvforsørgelse.

FASE 4: Mikrolånsperioden

Såfremt forretningsplanen vurderes realiserbar og rentabel, bevilges et mikrolån og eventuelt tilskud til forsørgelse i en periode på højst seks måneder, alt efter drifts- og etableringsbudgettet. Under de seks måneder følges der løbende op på de lediges forretningsplan. Endvidere tilbydes de ledige deltagelse i netværk for virksomhedsejere med nystartede virksomheder. Denne mulighed består også efter endt indsatsperiode. Der vil være tale om en håndholdt indsats igennem alle faserne.

Der er pr. 1. december 2018 15 borgere, der har været tilknyttet forsøget med mikrolån. Af disse er ni borgere i gang med forløbet, mens seks borgere har afsluttet forløbet. Blandt de afsluttede borgere er én borger på uddannelseshjælp, to borgere er på kontakthjælp, mens der er tre borgere, der er selvforsørgende. I nedenstående gengives to portrætter af deltagere i forløbet. Portræterne er udarbejdet af netværket.

Borgercases

I nedenstående præsenteres to cases, som vedrører borgere, der har været en del af projekt mikrolån. Begge borgere har samtykket til, at Business Aalborg har brugt deres historie og udsendt dem som pressemeddelelse og som en del af deres nyhedsbreve. Deres navne er således offentliggjorte med borgernes samtykke. Beskrivelserne er uddrag fra pressemeddelelserne og er positive illustrationer af, hvordan forsøget kan virke.

Case A:

For to år siden havde Michael Dehn Klit et mål. Han ville kombinere grønne fingre og teknisk snilde i en virksomhed. Han var på kontanthjælp og manglede penge til at realisere drømmen om at blive sin egen chef.

Jeg vidste, at jeg ville bygge mit eget. Så jeg besluttede mig for at blive chauffør. Det var den eneste måde, hvorpå jeg kunne tjene penge til at blive iværksætter. Men min sagsbehandler syntes, det var verdens dårligste idé. Jeg har nemlig dårlig ryg. Hun kendte så til projektet og skaffede mig et møde med projektlederen, fortæller Michael Dehn Klit.

Michael Dehn Klit blev vurderet revalideringsberettiget, lånte kun 7.000 kroner, samtidig med at han blev fritaget for aktivering til gengæld for at fokusere på sin forretningsidé. Det blev til den nu etablerede virksomhed EyeGarden, der producerer levende vægge med monitorering af indeklimaet.

Projektet ændrede kursen. I dag tror Michael Dehn Klit ikke på, at virksomheden EyeGarden var blevet til uden projektmedarbejder Claus Wimmer-Aune og forløbet i Aalborg Kommunes regi.

Jeg lærte, at min plan om at være chauffør ikke var realistisk. Ikke så meget på grund af ryggen. Men uden projektet havde jeg knækket nakken på regnskaber, forretningsmodeller og alle de ting, som det kræver at drive et firma. Jeg havde nok tjent nogle penge, betalt lidt skat og så brændt nallerne hurtigt, siger Michael Dehn Klit.

Gennem forløbet ændrede forretningsplanerne og idéerne sig også for Michael Dehn Klit. Han havde oprindeligt en plan om et stort drivhussystem. I dag producerer han levende vægge, der måler lokalets CO²-indhold og vandniveau ved planterne. Michael Dehn Klit fik desuden kontakt til den industrielle designvirksomhed Ideaal, der efterfølgende startede et samarbejde med ham og skaffede en gratis plads i kontorfællesskabet Syndikatet. Her har EyeGarden hjemme i dag.

Jeg har solgt fire vægge og er ved at lukke en handel med et kontorforsyningsfirma i Aalborg. Når de tjekker kvaliteten på de første vægge og godkender dem, får vi forhåbentligt et samarbejde, slutter iværksætteren.

De første tre vægge er til aftenskolen FOKUS Aalborgs nye lokaler, og yderligere én er til Aalborg Kommune.

Case B:

Der har været op- og nedture. Jeg blev godkendt til at deltage på kurset "Fra ledig til virksomhedsejer," fik viden og sparring på min forretningsidé, godkendt til et mikrolån, og nu sidder jeg her i dag, i mit eget bilerplejecenter og er selvforsørgende.

Rami F. Amami har været på kontanthjælp længe. Fremtidsudsigterne var ikke ret store, og der var ikke noget at stå op til – foruden familien. Rami har længe gået med en drøm om at starte op som selvstændig, men så det aldrig som en mulighed af flere årsager. Han havde ikke den nødvendige

viden og de økonomiske ressourcer til det. Rådgiveren på Jobcentret henviste ham til kurset "Fra ledig til virksomhedsejer", hvor rådgiveren også fortalte om muligheden for mikrolån. Rami startede på kurset 18. september 2017 og har nu åbnet sit eget bilplejecenter (samsbilpleje.dk). Kurset har hjulpet ham til at lave en solid forretningsplan, researche markedet, udarbejde budgetter og har ikke mindst medvirket i en personlig udvikling. Med kurset har Rami igen fået værdi tilbage i sin hverdag og har fået indfriet sin største drøm: at blive virksomhedsejer.

Nu sidder jeg her med mit eget firma, bygget helt op fra bunden – ligesom jeg vil have det. Min familie og jeg skal have en velfungerende hverdag, som alle andre har det. Den her chance har jeg aldrig fået før. ”

Rami har fået ansat en praktikant og håber, at han snarest kan ansætte ham på normale vilkår – og derved få en ny praktikant. Han er med kurset ikke blot gået fra kontanthjælpsmodtager til virksomhedsejer, men han tager også ansvar ved at ansætte en praktikant. Udbyttet fra kurset har haft stor værdi for Rami. Inden kursusstart havde Rami en drøm om at åbne et bilplejecenter.

De kan ikke lære mig at polere biler, men de kan hjælpe mig med en solid forretningsplan.”

Da Rami startede på kurset kunne han ikke finde ud af at bruge en computer, og forretningsplanen blev skrevet med en kuglepen. Under kursusforløbet begyndte han at få hjælp til computer, internet m.m.

Jeg har fået al den hjælp, jeg skulle have i forhold til etablering af min virksomhed. Kurset har været et godt indspark til mit liv. Uden kurset sad jeg stadig hjemme på sofaen, som før den 18.9. 2017.

Forsøg med fleksibilitet fra forholdstalskravene ved praktikforløb

Forsøget med fleksibilitet fra forholdstalskravene gør det muligt at fravige kravene om forholdet mellem på den ene side antallet af ansatte uden tilskud og på den anden side antallet af personer i virksomhedspraktik samt ansatte med løntilskud i offentlige og private virksomheder. Forsøget sigter særligt på virksomhedspraktik i små miljøer med et særligt fokus på trygge rammer omkring personen og på, at jobcenteret vurderer, at personen bedst udvikler sig i sådanne miljøer.

Thisted Kommune, Jammerbugt Kommune og Vesthimmerland Kommune deltager i forsøget, og det har været muligt at få informationer om aktiviteter under forsøget fra de to førstnævnte kommuner. I Thisted har 27 borgere været involveret i forsøget, og 6 borgere er fortsat aktive. I Jammerbugt har 144 borgere været involveret, og 48 borgere er fortsat aktive i forsøget. I Thisted Kommune har omfanget ikke helt levet op til forventningerne, mens det i Jammerbugt bruges meget – og ifølge den ansvarlige endda lidt for meget.

Forsøget er blevet taget godt imod hos borgere, virksomheder og ansatte i jobcentre. Borgerne oplever, at de nu kan få opfyldt ønsker om praktiksteder, der ikke tidligere var mulige. I Nordjylland er der mange små virksomheder, og en stor del af dem er enkeltmandsvirksomheder. Vurderingen er, at de har været gode til at tilpasse arbejdet til borgernes progressionsniveau. Forsøget er også blevet taget godt imod af medarbejderne. Endelig bemærkes det også, at fagforeninger og a-kasser i det Nordjyske ligeledes bakker op om forsøget.

Erfaringerne den første tid med mulighed for at afvige fra forholdstalskravene viser, at muligheder for succes er personbårne og i høj grad er bestemt af indstillingen hos de berørte parter. Der er eksempler på, at borgere efter praktik ansættes i småjobs, hvor der modtages almindelig betaling

for arbejdet. Erfaringen viser, at borgerne vokser, når de får anerkendelse i form af betaling for noget at det, de laver. Der nævnes et konkret eksempel på en kvinde, der efter flere praktikforløb fik få timer på almindelige vilkår – og efterfølgende fik timeantallet sat betragteligt op. Vurderingen hos den ansvarlige for forsøget er, at succeskriteriet måske ikke er varigt arbejde for denne målgruppe, men i lige så høj grad er småjobs, hvor borgerne ansættes i få timer på almindelige vilkår.

Der peges også på, at gruppebaserede forløb kan skabe bedre resultater. En af de store udfordringer ved de individuelle forløb er fremmøde, hvor borgeren ikke altid formår at møde stabilt, hvilket påvirker progressionen. De gruppebaserede forløb forbedrer mødestabiliteten og er med til at fremme mulighederne hos de involverede borgere.

Forsøget med fritagelse fra forholdstalskravene oplever også en række udfordringer. En del af udfordringerne er en afspejling af de generelle udfordringer, der går på tværs af forsøgene i netværket. For det første har der været problemer med de IT-systemer, der skal understøtte forsøget. Det har ikke været muligt at få systemerne til at tage højde for fritagelserne i forbindelse med forsøget, og derfor fortsætter de med at angive advarsler om overskridelse af forholdstalskravene. For det andet har det i starten været vanskeligt for medarbejderne at have tilstrækkelig opmærksomhed på forsøget og få det indarbejdet i deres rutiner. For det tredje har det været vanskeligt at få en tilfredsstillende svarprocent på de spørgeskemaer, som de involverede skal udfylde som en del af evalueringen. Her er praksis ændret, så jobkonsulenterne medbringer iPads, så det er muligt at indsamle besvarelser, når de alligevel er på praktikstedet. Dette er nu blevet en almindelig arbejdsgang, hvilket også afspejler sig i svarprocenterne.

Forsøg med formkrav ved samtaler

Rammen for forsøget er, at kommunerne har en formodning om, at samtaler kan virke endnu bedre og mere effektivt, hvis der skabes en større fleksibilitet omkring den måde, de lovpligtige samtaler tilrettelægges på. Derfor ønsker kommunerne at arbejde med et mere rummeligt samtalebegreb med udgangspunkt i borgerens situation og med fokus på motivation og empowerment. Kommunerne ønsker derfor i dette forsøg at eksperimentere med fleksibiliteten i forhold til de lovpligtige samtalers form, indhold og kadence. Mere specifikt søges der om mulighed for at eksperimentere med de lovpligtige samtaler, som ud fra den nuværende lovgivning er reguleret i forhold til form, indhold og/eller kadence (fx jobsamtaler for de forsikrede ledige). Det betyder også, at kommunerne ikke ønsker at afholde færre samtaler, men derimod ønsker at fastholde det gennemsnitlige niveau af samtaler for de forskellige målgrupper, blot med større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af samtaleforløbene.

Dette forsøg omfatter næsten alle kommunerne i netværket (dog ikke Morsø Kommune). Der er endnu ikke foretaget en fuldstændig opgørelse over aktiviteterne i forsøget. Den generelle vurdering fra de forsøgsansvarlige er imidlertid, at der er stor aktivitet i forsøgene. Der er forskel mellem kommunerne i forhold til, hvilke målgrupper der er særlig opmærksomhed omkring, og hvorvidt det er samtalerne form, indhold eller kadence, der er i fokus. Der er også nogle kommuner, der har forsøgt sig med gruppesamtaler. Niveaue af aktivitet og implementeringen er bestemt af den enkelte kommunes interesse og lokale prioriteringer.

I forbindelse med forsøgene er der foretaget surveys med medarbejderne. Disse viser, at medarbejderne generelt er positive og oplever en øget motivation i forhold til selv at kunne planlægge samtalerne. Andre medarbejdere har tidligere anvendt samtaleguides mv. og skal derfor vænne sig til at tage ansvar for planlægningen af de nye forløb. Erfaringerne peger også på, at det er samtalerne form og indhold, der er de mest interessante elementer ved forsøget, da de er mere meningskabende for borgerne. I Vesthimmerland er der særligt fokus på sæsonledige, og her fortæller

sagsbehandlere, at de berørte borgere er glade for telefoniske opkald frem for fysisk møde. Der er også gennemført surveys med borgerne, og de er generelt positive omkring deres møde med jobcentret. Der mangler at blive lavet analyser af udviklingen fra nulpunktsmålingen til de første borgersurveys, så det er vanskeligt at sige noget om den konkrete udvikling i tilfredsheden. Derudover er der den udfordring, at det nødvendigvis ikke er de samme borgere, der har deltaget i nulpunktsmålingen og de efterfølgende målinger.

Ifølge de forsøgsansvarlige er forsøget ikke meget anderledes end andre udviklingsprojekter, som gennemføres på dette område. Hvis forsøget skal lykkes, fordrer det stor ledelsesmæssigt bevågenhed, monitorering af samtaler og kontinuerlig snak om mål og vision, så der kan ske en ændring af medarbejdernes mindset. Vesthimmerland var med i Frikommuneforsøg I, og kan bruge en stor del af deres erfaringerne derfra. De andre kommuner står i samme udfordringer som Vesthimmerland gjorde i forbindelse med Frikommuneforsøg I. Udfordringerne omhandler bl.a. 1) at få løbet forsøget i gang og 2) at anerkende det nye styringsredskab samt tilvænningsperiode i forhold til nye arbejdsgange. Nogle synes, det er motiverende med større frihed, andre opfatter det snarere som angstprovokerende. Som et positivt element nævnes en stor politisk opbakning samt støtte fra de faglige organisationer, der opfatter forsøget som meget meningsfyldt.

I forhold til evalueringen af forsøget peges der på, at det er et meget stort forsøg med mange elementer og mange kommuner. I den forbindelse ses det som en stor fordel, at der er en ekstern evaluator (Rambøll), der kan hjælpe med evalueringen i forhold til den del, der omfatter forsikrede ledige. Der er også nedsat arbejdsgrupper, der kan være med til at sikre vidensdeling på tværs af kommuner. Der er også en række udfordringer i relation til evalueringen af forsøget. Her peges der bl.a. på problemer med datadisciplin og et nyt it-system på sygedagpengesamtalerne. Der peges også på det problematiske ved at måle på en nulstillende samtale som outcome, da ikke alle kontakter registreres som nulstillende samtaler.

2 Billige boliger og fleksible boligløsninger

Netværket ønsker gennem forskellige forsøg at afprøve nye muligheder for at tilvejebringe flere billige boliger i kommunerne med det formål at sikre bedre sammenhæng mellem sociale indsatser og boligløsninger for borgere med lav betalingsevne. Ambitionen er, at kommunerne i højere grad – via tildelingen af egen bolig til borgeren – får mulighed for at understøtte, at den enkelte borger kan udvikle sig og løbende opnå en højere grad af selvhjulpethed, magt over eget liv, tilknytning til lokalsamfundet, uddannelse eller arbejde. Denne udvikling vil ikke kun være til gavn for den enkelte, men også for kommunernes økonomi og for sammenhængskraften i samfundet som helhed.

De deltagende kommuner er Høje-Taastrup, Roskilde, København, Aarhus, Randers og Favrskov.

I forbindelse med udarbejdelsen af statusnotatet har VIVE foretaget en mindre dataindsamling. Konkret er der gennemført tre interview.

- Telefoninterview med koordinator for frikommunenetværket
- Telefoninterview med to projektansvarlige
- Evalueringsnotater udarbejdet af frikommunenetværket.

2.1 Status for forsøgene

Frikommunenetværket har oplevet udfordringer i forhold til at sikre en tilstrækkelig kobling mellem ansøgninger om forsøg og de tilladelser, der blev resultatet af ansøgningsprocessen. Netværket har iværksat en række konkrete forsøg, der i nogle tilfælde går på tværs af tilladelse.

En række af forsøgene afventer, at der findes partnere til igangsættelse af konkrete projekter. Generelt gælder det, at projekter på boligområdet har en længere realiseringsperiode, end tilfældet er på eksempelvis socialområdet, børne- og ungeområdet samt beskæftigelsesområdet. Dette betyder, at de listede forsøgskommuner i den foregående tabel skal tages med forbehold, da kommunernes konkrete implementering af de enkelte forsøg typisk afhænger af igangsættelse af relevante boligprojekter og tilstedeværelsen af relevante samarbejdspartnere i de enkelte kommuner. I forhold til implementeringen af det enkelte forsøg så er det i en række tilfælde noteret, at "forsøget er under realisering", og det henviser netop til dette forhold: Forsøgets konkrete udformning og implementering afventer en række praktiske omstændigheder i de enkelte kommuner. Kommuner kan ikke selv bygge boliger, men de kan samarbejde med almene og private udlejere om opførelse af boliger.

Forsøget med udslusningsboliger ("Midlertidigt huslejetilskud") passer godt til den faglige strategi (Housing First), der bruges i flere kommuner. København Kommune har afsat midler, så der fra 2019 er mulighed for ca. 75 udslusningsboliger. Aarhus Kommune har fra 2018 mulighed for 35 udslusningsboliger pr. år. Randers Kommune har aftale om, at hver 4. ledige bolig hos boligselskaber bliver udslusningsbolig (der er pt. 15 udslusningsboliger). For Høje Taastrup Kommune, Roskilde Kommune og Favrskov Kommune er omfanget mere begrænset og er mellem 5-15 udslusningsboliger i hver kommune.

Flere kommuner arbejder med forsøget med deleboliger, primært rettet mod flygtninge. Forsøget giver mulighed for, at kommunerne kan betale for indretning, der understøtter opbygningen af fællesskab i boligen, fx i form af møbler til fællesrum. Kommunerne har benyttet denne mulighed på grund af målgruppernes økonomiske begrænsninger.

Forsøg med billigt boligbyggeri (herunder forsøg med Dispensation for bygningsreglement for nybyggeri) er længst fremme i Roskilde Kommune, mens man i Københavns Kommune ønsker at implementere er forsøg på området (afhænger af samarbejdspart). I Roskilde har kommunen i samarbejde med Boligselskabet Sjælland planlagt opførelsen af ca. 100 nye boliger, hvoraf 20-30 boliger vil være omfattet af fritagelserne i frikommuneforsøget.

2.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene

Generelt gælder det, at kommunerne er meget forskellige med hensyn til implementering af forsøgene. Det skyldes forskellige behov, forskellige boligmarkeder, forskellige økonomiske muligheder, og hvor tungt bureaukratiet (sagsgangen) er i de forskellige kommuner.

I det følgende refereres kort foreløbige erfaringer fra centrale forsøg inden for netværket.

Flere forsøg omfatter udslusningsboliger. Udslusningsboliger (og huslejetilskud) ses af kommunerne som en løsning i en situation, hvor der er for få boliger til rådighed til de målgrupper, som har behov for egen bolig, for at kunne udvikle sig positivt, men som samtidig har en meget lav betalings-eвне. Det var forventningen, at forsøgsmuligheden ville kunne bidrage til at nedbringe ventetiden på en bolig, som følge af at flere boliger ville kunne udnyttes, når der blev givet et tilskud til borgeren.

Imidlertid har flere af kommunerne fået udpeget udsatte områder, ghettoer og hårde ghettoer, hvor der som led i regeringens indsats mod parallelsamfund indføres restriktioner i forhold til den bolig-sociale anvisning pr. 1. december 2018. Disse restriktioner betyder, at færre boliger kan benyttes til anvisning af målgrupper, der modtager lave sociale ydelser i de pågældende områder. Da mange af de udpegede områder er kendetegnet ved, at der er relativt lave huslejer, betyder det, at kommunerne får færre billige boliger til rådighed. Muligheden for at give huslejetilskud vil, ifølge kommunerne, ikke kunne opveje dette tab. Dermed bliver der mindre sandsynlighed for, at forsøg kan føre til kortere ventetid for socialt udsatte. Dog vurderer kommunerne, at situationen ville have været værre uden forsøgsmuligheden.

Generelt bliver der stadig færre meget billige boliger, som borgerne med de laveste ydelser har råd til at betale.⁶ Dette fald har også i løbet af 2018 været markant. Prisudviklingen skyldes flere forhold, herunder den almindelige prisudvikling, højere ejendomsskat pga. stigende grundværdi, istandsættelser mv. Herudover påvirker individuel råderet muligheden for anvisning. Prisudviklingen er i sig selv med til at sænke antallet af boliger, som kan benyttes til anvisning, uanset om der ydes et tilskud.

I forhold til problemstillingerne omkring billige boliger er der i en række tilfælde et fint samarbejde med boligselskaberne. Bl.a. i Roskilde Kommune er der stor interesse for at kunne bruge fritagelserne i forbindelse med nyt boligbyggeri. Der er ikke konkrete planer om yderligere byggeri, men vurderingen er, at boligselskaberne meget gerne vil bruge muligheden for fritagelse i fremtiden. Forhindringerne har navnlig været i relation til ressourceforbruget på processerne (bl.a. godkendelse) i forhold til de opnåede resultater.

Netværket havde en stor mødeaktivitet i begyndelsen, hvilket har skabt gode relationer, der kan bruges efterfølgende – også selv om der ikke længere er hyppige møder. Nu er der et godt samarbejde, hvor det er muligt at trække på hinanden, og hvor der er mulighed for en høj grad af viden-delning.

6 Se bl.a. <https://www.ft.dk/samling/20171/almdel/tru/spm/852/svar/1517408/1948119.pdf>

3 Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde

Frikommunenetværket består af syv jyske kommuner: Favrskov, Herning, Holstebro, Randers, Silkeborg, Skive og Aabenraa. Netværket arbejder med nye værktøjer til at fastholde styringen af udgifter på det specialiserede socialområde med fokus på borgerens valgfrihed og selvbestemmelse.

Nogle af forsøgene i netværket drejer sig om brug af ny teknologi og teknologiske hjælpemidler. Andre er rettet mod at skabe en større grad af sammenhæng i borgernes forløb, og andre igen vedrører tilkøb af ydelser fra kommunen. Der er også en række forsøg, der retter sig mod boliger og brugen af boliger inden for det specialiserede socialområde. Der er med andre ord en stor variation i de forsøg, som netværket har igangsat. Det gælder med hensyn til forsøgenes temaer, omfanget af potentielt berørte borgere i forsøgene og antallet af deltagende kommuner.

I forbindelse med udarbejdelsen af statusnotatet har VIVE lavet interview og indsamlet materiale. Der er gennemført interview med følgende personer og indsamlet materiale fra følgende kilder:

- Interview med koordinator for frikommunenetværket
- Interview med ledelsesrepræsentant fra styregruppe
- Evalueringnotater udarbejdet af ekstern evaluatør.

3.1 Status på forsøg

Forsøget med teknologiske hjælpemidler på voksenområdet er godt i gang i flere kommuner inden for netværket, men der er dog fortsat en række kommuner, hvor forsøget ikke er kommet så langt i implementeringen. Der er kendskab til 73 konkrete teknologiske tiltag inden for forsøget. Aabenraa, Holstebro, Randers, Skive og Silkeborg Kommuner har iværksat nogle enkelte tiltag, mens særligt Herning og Favrskov Kommuner står for hovedparten af tiltagene.

Forsøget om tilkøbsydelse har været et ønske i kommunerne i mange år⁷, men de foreløbige erfaringer viser dog, at der indtil videre har været en begrænset aktivitet. Der har været et begrænset salg af tilkøbsydelse. Det er primært ekstra rengøring, som er blevet solgt (relateret til § 83 i serviceloven). I nogle kommuner har forsøget kørt siden maj 2018, mens de fleste kommuner dog indtil videre kun har været i gang i to måneder. Ikke alle forsøgskommuner kører forsøg både i forhold til § 83 og § 85 i serviceloven

I forsøget om optagelse på botilbud (§ 129) er der en stor variation i aktiviteterne i de deltagende kommuner. Herning Kommune har haft forholdsvis mange flytninger af denne type, mens der i de øvrige kommuner kun har været forholdsvis få borgere, hvor det har været relevant at udnytte den nye mulighed for at flytte internt mellem botilbud, fra botilbud til plejebolig og børnebotilbud til voksenbotilbud. I kommunen har der været et større administrativt og organisatorisk arbejde i forhold til at kunne varetage den nye mulighed for flytning af borgere, der mangler evnen til at give et informeret samtykke.

De resterende forsøg er endnu ikke implementeret fuldt ud. Dette skyldes først og fremmest, at der er pågået en længere afklaringsproces i forhold til det juridiske grundlag for de konkrete forsøgstil-

⁷ Se bl.a. rapport om forsøg med tilkøbsydelse i Frikommuneforsøg I (2012-2015), <https://www.vive.dk/da/udgivelser/tilkoebsydelse-paa-aeldreomraadet-en-ny-mulighed-for-kommunerne-8859/>

ladelser, og det har forsinket implementeringen af forsøgene. Denne afklaringsproces mellem frikommunerne og de involverede ministerier er i nogle tilfælde endnu ikke afsluttet (forsøg omkring "Mere sammenhængende forløb i psykiatrien" og forsøg omkring "Udvidelse af teknologiforsøget til anbringelsessteder for børn og unge efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.").

3.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene

Det er kendetegnende for dette netværk, at mange af forsøgene retter sig mod en begrænset målgruppe. Flere af forsøgene er kun aktuelle for ganske få borgere i løbet af et år i hver enkelt kommune. I forsøg omkring mere fleksibel optagelse i botilbud er ca. 20 borgere hidtil omfattet af forsøget, mens omkring 90 borgere hidtil er omfattet i forsøg omkring teknologiske hjælpemidler (video-, audio- og bevægelsesovervågning). Samtidig er der dog typisk tale om forsøg, der har stor principiel betydning og stor indvirkning i forhold til den enkelte borgers liv. I disse tilfælde giver det i høj grad mening, at de pågældende forsøg er organiseret i et netværk af kommuner, da man derved får en tilstrækkelig volumen i forsøgene, så der er mulighed for at gennemføre en efterfølgende valid evaluering.

De foreløbige erfaringer fra netværket er, at man har stor gavn af netværket. Der er en god erfaringsudveksling i styregruppen og i netværksgrupperne. Projektlederne i de forskellige kommuner har gode muligheder for erfaringsudveksling, og det styrker implementeringen af de enkelte forsøg.

I de enkelte kommuner er man ikke kommet så langt med implementeringen af forsøgene, som man oprindeligt havde forventet. Dette skyldes dels processen mellem de involverede ministerier og kommunerne omkring forsøgsgodkendelserne, der har været mere omfattende end forventet. Samtidig har der været udfordringer i forhold til den praktiske implementering, hvor det bl.a. har været udfordrende for medarbejderne at håndtere dokumentationskravene i forbindelse med opsætningen af de teknologiske hjælpemidler.

De foreløbige erfaringer med brug af nye teknologiske hjælpemidler viser, at medarbejderne umiddelbart er positive over for de nye muligheder. Tilbuddene har i en række tilfælde tidligere brugt teknologiske hjælpemidler (fx bevægelsessensorer og trædemåtter) og det har generelt givet mere ro for personalet og beboerne. De nye teknologiske hjælpemidler, som fx alarmer på lejlighedsdørene, giver medarbejderne en større tryghed i at vide, at de får besked, når borgeren rejser sig/går ud ad døren og har behov for hjælp. Det har medført nye arbejdsgange og krævet en tilvænning for medarbejderne. I netværket er der valgt forskellige kameraløsninger – nogle kommuner har købt "en færdig løsning" med kamera og telefon, mens andre har brugt tid på at finde og tilpasse en særlig løsning, og det har forsinket processen i de pågældende kommuner.

I forhold til forsøget med tilkøbsydelse har det været en udfordring at få afklaret prisfastsættelsen af ydelserne – særligt i forhold til spørgsmålet om moms, hvor Skat har været involveret. Det har således taget mere end et halvt år at få afklaret forholdene omkring moms og få fastsat endelig priser for tilkøbsydelse, hvilket har været med til at forsinke forsøget. Samtidig ses det, at det foreløbige salg af tilkøbsydelse har været begrænset. Forsøget har dog kun været implementeret i forholdsvis kort tid, og midtvejsevalueringen i sommeren 2019 vil kunne give et langt mere klart billede af, hvordan borgerne har taget imod den nye mulighed for tilkøb.

4 Børn som vores vigtigste ressource

Det overordnede formål med frikommunenetværket "Børn som vores vigtigste ressource" er at sætte børns trivsel og udviklingsmuligheder i centrum. Der er særligt fokus på omfanget af proces- og dokumentationskrav i lovgivningen. Det indebærer et fokus på, at medarbejdernes faglighed ikke skal styres af procesregler, og at mere helhedsorienterede og tværgående betragtninger skal være styrende i indsatsen. Derudover har frikommunenetværket fokus på at skabe nye muligheder og bedre forudsætninger for trivsel, læring og udvikling i folkeskolen samt at udfordre lovgivningsmæssige barrierer for, at unge får en uddannelse.

I frikommunenetværket indgår Gladsaxe Kommune, Guldborgsund Kommune og Ikast-Brande Kommune.

I forbindelse med udarbejdelsen af statusnotatet har VIVE gennemført en dataindsamling. Følgende datakilder er blevet anvendt:

- Evalueringsnotater udarbejdet af frikommunenetværket
- Telefoninterview med ledelsesrepræsentant fra frikommunenetværket på området for udsatte børn og unge
- Telefoninterview med ledelsesrepræsentant fra frikommunenetværket med kendskab til forsøg på folkeskoleområdet
- Telefoninterview med ledelsesrepræsentant fra frikommunenetværket på arbejdsmarkedsområdet.

4.1 Status på forsøg

Forsøgene omkring "Fra dokumentation til styrket inddragelse og relation" samt "Fokus på inddragelse og effekt" betragtes som et samlet forsøg med fokus på at udvikle en standard for den bedst mulige sagsbehandling, fra der modtages en bekymring om et barn eller en ung, der har behov for særlig støtte, og til den rette indsats tilbydes. Dette/disse forsøg er under fuld implementering i de tre kommuner i netværket.

I Guldborgsund Kommune gennemføres en række forsøg på folkeskoleområdet. Disse forsøg er ikke så langt fremme i implementeringen, som det ovenstående forsøg. Nogle af forsøgene er under udvikling og implementering i indeværende skoleår, mens andre forsøg forventes implementeret i næste skoleår 2019/2020 (se tabel på de næste sider).

I Guldborgsund Kommune gennemføres desuden tre forsøg på arbejdsmarkedsområdet. Disse forsøg har fokus på at skabe mere fleksible forløb for unge i efterværn samt aktivitets- og uddannelsesparate borgere. Målet er, at borgerne bringes tættere på selvforsørgelse. To af forsøgene er implementeret, og et enkelt forsøg (Efterværn og egenbetaling) afventer Børne- og Socialministeriets afsluttende behandling.

4.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene

Erfaringerne med forsøgene er yderst foreløbige, da forsøgene i de fleste tilfælde kun har været i drift i nogle få måneder og endnu ikke er fuldt implementerede. I sommeren 2019 vil der blive lavet en mere udførlig midtvejsevaluering af forsøgene, og i slutningen af 2020 vil den endelige evaluering

af forsøgene blive offentliggjort. VIVE har ansvaret for evalueringen af forsøgene om "Fra dokumentation til styrket inddragelse og relation" og "Fokus på inddragelse og effekt", mens frikommunenetværket har ansvaret for evalueringen af de øvrige forsøg.

I forhold til de to sidste forsøg så er den foreløbige erfaring, at man med forsøget har kunnet udnytte nogle af de nye muligheder for, at undersøgelserne af barnets/familiens situation kan foretages på en måde, der rummer familiens ofte dynamiske og omskiftelige familieliv. Samtidig giver undtagelserne også mulighed for, at samarbejdet med børn/unge og deres netværk kan komme mere i fokus. Forhåbningen er, at den nye proces vil lede til en hurtigere igangsættelse af kommunale foranstaltninger med en større effekt af indsatserne. Der er indikationer, der peger i den retning.

På arbejdsmarkedsområdet er der igangsat to forsøg. De foreløbige indikationer fra forsøgenes implementering er, at der er lovende muligheder for at udnytte de lovmæssige undtagelser til at skabe positive resultater for borgerne. I løbet af to måneder i efteråret 2018 er der gennemført 38 forløb under de nye forsøgsbestemmelser, hvilket indikerer, at forsøgene vil berøre en stor del af jobcentrets borgerforløb. Foreløbige tilbagemeldinger fra borgerne viser, at borgerne er tilfredse med de nye forløb. Det fremhæves navnlig, at borgerne med de nye forløb føler sig anerkendt, og at der bliver taget fat på de vigtigste udfordringer

På folkeskoleområdet er der igangsat tre forsøg. Flere af forsøgene er ikke implementeret endnu, da kommunen bl.a. afventer, hvilken interesse, der er på skolerne i forhold til at indgå i forsøgene. I forhold til de forsøg, der er blevet igangsat, er det for tidligt at sige noget omkring de foreløbige erfaringer.

5 Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde

Det overordnede formål med frikommunenetværket "Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde" er at skabe mere sammenhængende forløb for borgere og patienter på det somatiske akutområde i et tværsektorielt samarbejde mellem kommune, praktiserende læge og hospital.

I frikommunenetværket indgår Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune og Rudersdal Kommune. Lyngby-Taarbæk Kommune har tidligere været en del af frikommunenetværket men indgår ikke længere aktivt i frikommunenetværket.

I forbindelse med udarbejdelsen af statusnotatet har VIVE indsamlet data. Følgende datakilder er blevet anvendt:

- Registreringer af antal henvendelser fordelt på vagttyper, uger og henvendelseskilde
- Oversigt over medarbejderes kompetenceprofiler, bemanning og vikarforbrug
- Oversigt over medicinforbrug
- Fokusgruppeinterview med henholdsvis akutteamets medarbejdere og ledelsesrepræsentanter fra de tre kommuner samt akutteamets daglige leder
- Telefoninterview med henholdsvis praktiserende læge (med praksiskonsulenterfaring) og repræsentant fra hospital (vicedirektør og medlem af styregruppen for forsøget).

5.1 Status på forsøg

Akutteamet kom i drift i april 2018. Akutteamet har lokaler i Gladsaxe Kommune på en af kommunens institutioner (Plejecentret Møllegården). Det ses af registreringerne af akutteamets aktiviteter, at antallet af besøg har været stigende over perioden fra april 2018 og frem til november 2018. I april blev der aflagt i alt 25 besøg (teamet var dog ikke i drift hele måneden). Dette er steget gradvist i løbet af 2018 og ligger i oktober 2018 på 450 aflagte besøg. Når den nye samarbejdsaftale med Region Hovedstaden og aftalen omkring honorering med Praktiserende Lægers Organisation er på plads, forventes endnu flere henvendelser til akutteamet.

Der er ansat i alt 15 medarbejdere i akutteamet samt en daglig leder. Der er truffet beslutning om kun at ansætte sygeplejersker i akutteamet. Der blev ansat syv sygeplejersker d. 1.3. 2018 lige før akutteamets opstart. D. 1.6. 2018 blev der ansat fire sygeplejersker, mens yderligere fem sygeplejersker er blevet ansat i perioden august-december 2018. En enkelt sygeplejerske har fratrådt sin stilling.

5.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene

De præsenterede erfaringer er foreløbige, da forsøget kun har været i drift i nogle måneder og endnu ikke er fuldt implementeret. I sommeren 2019 vil der blive lavet en mere udførlig midtvejsevaluering af forsøget, og i slutningen af 2020 vil den endelige evaluering af forsøget blive offentliggjort. Både midtvejsevalueringen og slutevalueringen gennemføres af frikommunenetværket selv med evalueringssupporte fra VIVE. I den endelige evaluering vil forsøgets opnåede resultater blive sammenholdt

med data fra en sammenligningsgruppe (Hillerød Kommune) for dermed at forsøge at, afspejle hvorvidt de opnåede resultater i frikommunenetværket kan henføres til frikommuneforsøgets lovmæssige undtagelser.

Før forsøgets Ikrafttrædelse blev der udarbejdet en programteori for forsøget, hvor forsøgets mål (forventede resultater) og delmål blev opstillet. I det følgende vil der blive set nærmere på de foreløbige erfaringer i forhold til opnåelsen af de enkelte mål og delmål med forsøget.

Sammensætning af akutteamet

Det er en ambition med forsøget at sammensætte et akutteam med specialiserede sygeplejekompetencer, som på tværs af kommuner vil kunne løfte mere avancerede sygeplejefaglige opgaver end tidligere. Dette drejer sig bl.a. om sygeplejefaglige vurderinger i forhold til beslutninger (ved egen læge eller 1813) om evt. indlæggelse og forskellige typer behandling, fx IV-behandling (intra-venøs behandling), anlægning af kateter, sonder m.m.

Det ses af beskrivelsen af akutteamets kompetenceprofiler, at det er lykkedes at sammensætte et akutteam med specialiserede sygeplejekompetencer og bred erfaring fra hospital og kommune. Den gennemsnitlige arbejdserfaring i akutteamet er 13,5 år. Sygeplejerskerne har typisk specialiseret erfaring fra hospitalerne og i vidt omfang erfaring fra kommunerne (typisk hjemmesygeplejen eller plejecenter). Den specialiserede erfaring fra hospitalerne dækker over erfaring fra skadestue, epidemisk afdeling, psykiatrisk afdeling, kardiologisk afdeling, ortopædkirurgisk afdeling, onkologisk afdeling, gastro-medicinsk afdeling, intensiv afdeling, neurologisk afdeling, hjertemedicinsk afdeling m.m. Det lever fuldt ud op til Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandard for kompetencer og uddannelse i kommunale akutfunktioner, som stiller krav om minimum to års relevant klinisk erfaring.

Vurderingen fra øvrige aktører på området synes umiddelbart meget positiv. En praktiserende læge med erfaring med akutteamet vurderer, at teamet er yderst kompetent og til stor støtte for praktiserende læger. Akutteamet medvirker bl.a. til, at egen læges hjemmebesøg bliver mere kvalificeret, da akutteamet inden lægens hjemmebesøg har lavet en sygeplejefaglig vurdering i borgerens hjem. Repræsentant fra hospital og medlem af styregruppen for forsøget ser det som en stor styrke, at kommunerne går sammen, da det gør det nemmere for kommunerne at etablere ekspertise på flere funktioner og opfylde Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner. Desuden understøtter det hospitalets ønske om ensartet snitflade mellem hospitalet og alle kommuner.

Bemanning i akutteamet

Det har været en ambition med forsøget gennem det tværkommunale samarbejde at få så stort et borgergrundlag, at det kan sikre en tilstrækkelig bred bemanning i akutteamet i både dag-, aften- og nattevagter. Særligt i dagvagterne er der en bred bemanning, som sikrer, at forskellige typer af kompetencer i teamet er repræsenteret. I aften- og nattevagterne er der en mindre bred bemanning, men man har dog prøvet at tilstræbe, at man ikke er alene på vagt, men også har mulighed for sparring og støtte fra en kollega.

Bemandingen i akutteamet er løbende blevet registreret. I det følgende tages udgangspunkt i perioden fra medio august frem til slutningen af oktober, hvor akutteamet har været næsten fuldt bemandet.

Registreringerne viser, at der gennemsnitligt har været en bemanning på 3,6 medarbejdere i dagvagterne, 1,6 medarbejdere i aftenvagterne og 1,8 medarbejdere i nattevagterne. Det ses, at der er tale om den største bemanning i dagtimerne (typisk tre-fire medarbejdere på vagt), mens der er tale om en noget mindre bemanning på aften- og nattevagterne (typisk en-to medarbejdere på vagt).

Det fremhæves bl.a. fra øvrige aktører på området, at bemanningen i aften- og nattetimerne udgør en væsentlig forskel i forhold til tidligere og muliggør den pleje/behandling i hjemmet, der er nødvendig for at kunne undgå en indlæggelse eller forkorte en indlæggelse. Forskellen i forhold til tidligere varierer dog fra kommune til kommune – i Gentofte Kommune havde man eksempelvis tidligere en bemanning, der varetog lignende opgaver.

Det har også været en ambition i forsøget at have en stabil bemanning uden for meget brug af vikarer. De foreløbige opgørelser viser, at der ikke har været brugt vikarer i akutteamet, og det vurderes af akutteamets medarbejdere og leder som et positivt element i forsøgets foreløbige implementering.

Størrelsen af driftsområdet

Hensigten med forsøget var, at man ville skabe et større driftsområde ved at operere på tværs af grænserne mellem de involverede kommuner. Driftsområdet udgøres af Gladsaxe Kommune, Gentofte Kommune og Rudersdal Kommune. Tilsammen har de tre kommuner et befolkningsgrundlag på godt 200.000 indbyggere.

Spørgsmålet er, om dette udgør en passende størrelse for et driftsområde i forhold til et akutteam. Den umiddelbare vurdering fra ledelsesrepræsentanterne fra de tre kommuner er, at det udgør en passende størrelse, selvom det ikke er udelukket, at driftsområdet kunne være større. Størrelsen muliggør en tilstrækkelig bemanning i akutteamet, og samtidig er driftsområdet geografisk begrænset nok til, at transport ikke bliver meget tidskrævende. Der er også forskelle imellem de enkelte kommuners måde at organisere sig på, deres serviceniveau, IT-systemer m.m. – og det sætter også en form for begrænsning på, hvor mange kommuner der med fordel kan indgå i et tværkommunalt samarbejde. Derudover fremhæves det også af medarbejderne i akutteamet, at det personlige kendskab til medarbejdere i hjemmesygeplejen i kommunerne er en væsentlig faktor, og at et større driftsområde ville medføre flere kontaktflader, hvilket ville gøre samarbejdsmulighederne vanskeligere at etablere. Samlet set er vurderingen fra de kommunale repræsentanter, at når man skal vurdere driftsområdets optimale størrelse, så handler dette ikke kun om antallet af borgere, men også om, hvor mange der skal samarbejde omkring borgerne, altså antallet af samarbejdspartnere.

Fra de øvrige aktørers side ses det som en stor styrke, at kommunerne går sammen. Det øger det faglige niveau, og det er til gavn for patienterne. Den optimale størrelse af driftsområdet kan ikke umiddelbart vurderes fra de øvrige aktørers side.

Antal besøg

Formålet med forsøget var helt overordnet at kunne gennemføre de hjemmebesøg hos borgeren, som der blev efterspurgt i de tre kommuner, almen praksis og hospital. Et præcist antal blev ikke givet før forsøgets start.

De foreløbige erfaringer viser, at der p.t. gennemføres omkring 450 besøg om måneden (oktober måned). Dette svarer til ca. 14,5 besøg pr. dag. I månederne op til oktober har antallet af besøg været lavere, men forventningen er, at det nuværende niveau på 450 besøg om måneden som minimum vil blive gennemført fremadrettet. Registreringerne viser i øvrigt, at 58 % af besøgene gennemføres i dagtimerne, 29 % i aftentimerne, mens ca. 12 % foretages i nattetimerne.

De fleste henvendelser til akutteamet kommer fra egen læge og hjemmesygeplejen med 55-60 henvendelser pr. måned i perioden august-oktober.⁸ Herefter følger henvendelser fra 1813, hjemmeplejen og plejecentre med ca. 20 henvendelser pr. måned, mens det gennemsnitlige antal henvend-

⁸ Det bemærkes, at én henvendelse kan medføre op til flere besøg.

dels fra sygehus udgjorde ca. 10 pr. måned i samme periode. Ressourceforbruget kan være meget forskelligt for forskellige typer af henvendelser. Der er eksempler på, at én henvendelse fra sygehus kan medføre op til ca. 40 besøg, mens der modsat også er en række eksempler på, at én henvendelse fra typisk egen læge og hjemmesygeplejen kun leder til et enkelt besøg.

Vurderingen fra akutteamets daglige leder er, at antallet af besøg vil kunne blive øget. Kendskabet til akutteamet forventes at blive større fremadrettet, og det vil naturligt medføre flere henvendelser til akutteamet og dermed flere besøg. Flere besøg vil kræve en øget bemanning af akutteamet ifølge den daglige leder af akutteamet. Før dette skridt tages, vil det dog ifølge sundhedscheferne være hensigtsmæssigt at vurdere karakteren af henvendelserne til akutteamet nøje og evt. foretage en skarpere prioritering af henvendelserne. Sundhedscheferne påpeger i den forbindelse, at de opgaver, som akutteamet tager ind, også skal tænkes sammen med kapaciteten i hjemmesygeplejen og på plejecentre samt med udviklingen på området i øvrigt, herunder muligheden for aftaler med almen praksis.

Medicinforbrug

Et centralt mål med forsøget var, at akutteamet kunne medtage relevant medicin på deres besøg hos borgeren, og at medicin ville kunne blive udleveret direkte til borgeren efter telefonkonsultation med den ansvarlige læge (praktiserende læge).

De foreløbige erfaringer viser, at der er udleveret medicin direkte til borgeren, og at behandlingen dermed hurtigere kan igangsættes. En registrering af udleveret medicin viser, at der i oktober er udleveret medicin til 31 borgere. Dette fordeler sig nogenlunde jævnt på tværs af de tre kommuner. Det er navnlig selexid (penicillin), der er udleveret. Der er i mindre omfang udleveret microlax (mod forstoppelse) og panodil/stesolid (smertestillende).

Udleveringen af medicin direkte til borgeren har indtil nu haft et forholdsvis beskedent omfang set i forhold til antallet af besøg. Medarbejdere i akutteamet oplyser, at borgerens medicin i de fleste tilfælde hentes på apoteket. Lederen af akutteamet forventer, at man fremadrettet vil benytte sig mere af muligheden for at starte behandlingen op med det samme. Det forudsætter dog, at de praktiserende læger kender til muligheden.

Lederen af akutteamet oplyser, at der er stor opmærksomhed på behovet for andre typer af medbragt medicin end dem, som medbringes nu, og at der indtil nu ikke har været stor efterspørgsel efter andre præparater. Vurderingen fra den interviewede praktiserende læge er, at den eksisterende medicinliste er tilstrækkelig i øjeblikket. Når der er indhentet flere erfaringer med arten af henvendelser og behovet for medbragt medicin, vil det være naturligt at genvurdere medicinlisten og evt. tilføje flere typer af medicin til medicinlisten. Det er altså på nuværende tidspunkt for tidligt at konkludere noget omkring den mest hensigtsmæssige medicinliste.

Borgernes oplevelse af akutteamet

Det har ikke været muligt inden for rammerne af dette statusnotat systematisk at belyse borgernes oplevelse af akutteamet.

Akutteamet har dog selv lavet nogle stikprøver blandt borgerne, der har brugt akutteamet. Disse stikprøver peger på, at borgerne er tilfredse med akutteamet, herunder muligheden for at være hjemme frem for på hospitalet. Borgernes sætter også pris på den personlige kontakt ved et hjemmebesøg frem for telefonisk kontakt. Denne vurdering fra borgernes side understøttes af, at der ikke er modtaget nogle klager fra borgerne over kvaliteten af akutteamets arbejde.

I midtvejs- og slutevalueringen vil borgernes oplevelse af akutteamet blive mere udførligt belyst.

Samarbejde med øvrige aktører

Et klart mål med forsøget var at udvide samarbejdet med øvrige aktører på området gennem etableringen af det tværkommunale akutteam med udvidede beføjelser og kapacitet i forhold til tidligere. De øvrige aktører er navnlig hospitalerne (Gentofte Hospital og Herlev Hospital, de er ét hospital og hedder helt formelt: Herlev og Gentofte Hospital), praktiserende læger, 1813 samt kommunernes hjemmesygepleje og hjemmepleje samt plejecentre.

De foreløbige erfaringer viser, at henvendelserne navnlig er kommet fra hjemmesygeplejen (28,3 %) og praktiserende læge (26,3 %), mens henvendelserne i mindre omfang er kommet fra hjemmeplejen (10,5 %), 1813 (10,0 %) og hospitalerne (5,1 %), jf. ovenfor.⁹ Ser man på fordelingen over døgnet, fremgår det, at henvendelser fra hospitalerne helt overvejende kommer i dagtimerne, henvendelserne fra egen læge og 1813 kommer typisk i dag- og aften-timerne, mens henvendelserne fra hjemmesygeplejen og hjemmeplejen fordeler sig mere jævnt på både dag-, aften- og nattevagter.

Vurderingen fra ledelsesrepræsentanterne i kommunerne er, at samarbejdet indtil videre har været positivt. Medarbejderne i akutteamet bekræfter også, at der er positive samarbejdsrelationer med de øvrige aktører på området. Det nævnes dog, at der er et opmærksomhedspunkt i forhold til hjemmesygeplejen, da akutteamet indgår i en tæt samarbejdsrelation med hjemmesygeplejen, og der er behov for en afklaring af de præcise ansvarsområder og samarbejdsrelationerne mellem de to parter. Hensigten er, at akutteamet træder til ved behov for faglig assistance og akut opstået forværring af borgernes tilstand, og at dette skal ske i et tæt samarbejde med hjemmesygeplejen. Dette samarbejde med hjemmesygeplejen er under udvikling.

En repræsentant fra hospital oplyser, at samarbejdet er godt, at hospitalet bruger akutteamet på samme måde som andre kommunale akutteams i optageområdet, og at hospitalet er glade for samarbejdsaftalen mellem Region Hovedstaden og kommunerne om snitfladen mellem hospital og kommuner i optageområdet. Det oplyses i øvrigt, at hospitalet i efteråret 2018 har undervist alle relevante afdelinger i mulighederne for samarbejde med de kommunale akutfunktioner og forventer stigende brug af samarbejdet i 2019. Den generelle erfaring er, at akutteamet varetager en vigtig og nødvendig funktion i sundhedsarbejdet, og dette anerkendes bredt blandt aktørerne på området.

Det må understreges, at der er tale om meget foreløbige erfaringer. Samarbejdet er endnu ikke helt formaliseret. Der mangler bl.a. at blive etableret den nødvendige logistik og kommunikation mellem hospitalerne og akutteamet. Det er ifølge en repræsentant fra hospital allerede velbeskrevet, hvordan det skal gøres, men det tager tid at køre ind. Der er etableret et samarbejdsforum, hvor lederne af de kommunale akutfunktioner i optageområdet mødes løbende med samordningskonsulenter fra hospitalet for dermed at fremme samarbejdet.

Overordnede og styringsmæssige perspektiver i forsøget

Forsøget med det tværkommunale akutteam med udvidede beføjelser er en del af de tre kommuners langsigtede strategi om at styrke det nære sundhedsvæsen. Ledelsesrepræsentanterne fra de tre kommuner ser akutteamet som et væsentligt element i at afprøve mulighederne for at arbejde mere effektivt med sygepleje inden for de kommunale rammer. Det er dog også afgørende for kommunerne at få præciseret de økonomiske aftaler på området¹⁰, så det er økonomisk attraktivt (eller neutralt) for kommunerne at udvikle initiativer som det tværkommunale akutteam. Der er en vis bekymring i kommunerne for, at kommunerne ikke kompenseres økonomisk for de nye opgaver. Politisk er der i kommunerne generelt et fokus på, at indsatsen på området samlet set ikke må blive dyrere.

⁹ Opgjort i månederne august-oktober 2018.

¹⁰ Der forhandles i øjeblikket om en aftale med Praktiserende Lægers Organisation om honorering på området.

Generelt ses det som afgørende, at kun de patienter, som har brug for at komme ind på hospitalet, kommer ind på hospitalet. Ligeledes anses det generelt som væsentligt, at patienter hurtigt bliver udskrevet fra hospitalet og kommer tilbage i hjemlige rammer. Akutteamet medvirker til dette, og det vurderes som meget positivt. Et eksempel, der fremhæves fra praktiserende læge, er en borger, der er for syg til at komme hos egen læge, og hvor akutteamet dagligt tilser og vurderer borgeren og ringer til lægen for at orientere om borgerens helbredstilstand. Borgeren har hjerte- og nyreproblemer samt psykisk sygdom, og det kræver en særlig kompetence og særlige målinger at tilse og vurdere en sådan patient, hvilket akutteamet kan imødekomme.

Der er også andre initiativer i gang på området (fx flere subakutte ambulante tider og ny akutmodtagelse på hospitalet), og det er for tidligt at vurdere, hvilken rolle et tværkommunalt akutteam kan få fremadrettet.

Erfaringerne samlet set

Samlet set peger de foreløbige erfaringer på, at der er lovende muligheder for at udvikle nye arbejdsformer og samarbejdsmuligheder på det somatiske akutområde. Forsøget har kun været i drift i nogle få måneder, og det er for tidligt at konkludere noget omkring resultaterne af indsatsen. Det kan dog på nuværende tidspunkt godt konkluderes, at forsøget er kommet godt fra start og foreløbigt har indfriet de forventninger, der var til forsøget.

6 Sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder

Det overordnede formål med frikommunenetværket "Sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder" var oprindeligt et bredt formuleret ønske om at skabe et øget samarbejde på sundheds- og omsorgsområdet, herunder navnlig samarbejdet mellem sygehusene og de praktiserende læger. I frikommunenetværket har man i løbet af 2017 valgt inden for dette brede tema at fokusere indsatsen på nogle konkrete forsøg på ældreområdet, som søger at ændre og udbygge opgaver og roller for de involverede aktører på området. Det drejer sig i første omgang om to konkrete forsøg omkring tilkøbsydelse til ældre og forsøg med ændrede plejehjemstilsyn. Derudover er der to forsøg fra den tredje ansøgningsrunde, som er implementeret i 3-4 af kommunerne (forsøg omkring klippekortsordningen på ældreområdet og forsøg omkring søvnforbedrende velfærdsteknologier).

I frikommunenetværket indgår Esbjerg Kommune, Københavns Kommune, Odense Kommune, Randers Kommune og Aarhus Kommune.

I forbindelse med udarbejdelsen af statusnotatet har VIVE gennemført en mindre dataindsamling. Følgende datakilder er blevet anvendt:

- Telefoninterview med en koordinator for frikommunenetværket
- Fremsendte evalueringsdesigns udarbejdet af frikommunenetværket
- Statusnotat fra Aarhus Kommune 2018.

6.1 Status på forsøg

Frikommunenetværket har igangsat forsøget omkring tilkøbsydelse til ældre. Der er i kommunerne udarbejdet lister over mulige tilkøbsydelse, fastsat timepriser, lavet arbejdsgangsbeskrivelser og udarbejdet informationsmateriale til borgerne. Det varierer fra kommune til kommune, hvornår forsøget reelt er implementeret, men alle deltagende kommuner har i løbet af andet halvår 2018 implementeret forsøget. Godkendelsesprocessen har taget længere tid end forventet, blandt andet har svar fra Skat på, hvordan ordningen skal administreres i forhold til gældende lovgivning taget længere end et halvt år.

Forsøget omkring ændrede plejehjemstilsyn er implementeret. Forsøget indebærer, at en mindre del af plejehjemstilsynene (en femtedel af tilsynene) gennemføres som anmeldte tilsyn i stedet for at være uanmeldte tilsyn.

Forsøget omkring klippekortsordningen på ældreområdet er igangsat i 2018 og afsluttet pr. 31.12. 2018. Dette skyldes, at dokumentationskravet på området er bortfaldet pr. 31.12. 2018, og forsøget dermed ophører.

Forsøget omkring søvnforbedrende velfærdsteknologier er igangsat i oktober 2018. Frikommunenetværket har udarbejdet en udvidet forsøgsansøgning, som blev godkendt af Børne- og Socialministeriet ultimo september 2018. Efterfølgende er en visitationsprocedure blevet udarbejdet, og der er ved at være færdiggjort en behovsafdækning som grundlag for forsøgets konkrete implementering.

6.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene

Det er for tidligt at se i forsøget omkring tilkøbsydelse til ældre, hvordan salget af tilkøbsydelser vil udvikle sig i forsøgsperioden. Den primære indsats i kommunerne indtil nu har været i forhold til tilrettelæggelsen af forsøget. Dette har været forholdsvis tidskrævende og omkostningsfuldt for kommunerne, da det har indebåret udarbejdelsen af en lang række nye procedurer på området. Aarhus Kommune vurderer i et statusnotat for 2018, at det for Aarhus Kommune har medført administrative omkostninger for omkring 100.000 kr. Der gennemføres en midtvejsevaluering i sommeren 2019 af VIVE, som vil belyse forsøgets første konkrete erfaringer og resultater, herunder salget af tilkøbsydelser i de enkelte kommuner.

I forsøget omkring ændrede plejehjemstilsyn er der endnu ikke nogen erfaringer med, hvad ændringen af tilsynene kommer til at betyde i forhold til forberedelse før tilsyn samt opfølgning og læring efter tilsynene. Der planlægges en mindre erfaringsopsamling i sommeren 2019.

Forsøget omkring klippekortsordningen er afsluttet pr. 31.12. 2018. Aarhus og Esbjerg Kommuner vil lave en mindre evaluering i starten af 2019, som vil belyse, om der med fritagelsen for dokumentationskravet er frigivet tid til at tage sig af andre opgaver.

Forsøget omkring søvnforbedrende velfærdsteknologier er igangsat i slutningen af 2018, og der er endnu ikke nogen konkrete erfaringer på baggrund af forsøget. Der vil i 2019 blive lavet en mindre erfaringsopsamling, som vil kunne belyse forsøgets foreløbige resultater.

7 Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren

Det overordnede formål med frikommunenetværket "Én plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren" er gennem et intensiveret arbejde med helhedsorienterede indsatser og tilgange, der tager udgangspunkt i borgerens/familiens samlede drømme og ambitioner, at øge progressionen hos borgerne og samtidig forbedre ressourceudnyttelsen.

I frikommunenetværket indgår Allerød Kommune, Ballerup Kommune, Fredensborg Kommune, Frederikssund Kommune, Furesø Kommune, Gribskov Kommune, Halsnæs Kommune, Helsingør Kommune og Hillerød Kommune.

I forbindelse med udarbejdelsen af statusnotatet har VIVE gennemført en dataindsamling. Følgende datakilder er blevet anvendt:

- Internt midtvejsnotat udarbejdet af frikommunenetværket
- Telefoninterview med en koordinator for frikommunenetværket
- Overordnet evalueringsdesign udarbejdet af VIVE.

7.1 Status på forsøg

Regeringen har godkendt i alt 11 forsøg i frikommunenetværket. Forsøgene blev godkendt i to omgange. Forsøgshjemlerne til tre forsøg trådte i kraft pr. 1.7. 2017, mens de lovgivningsmæssige rammer for de øvrige otte forsøg trådte i kraft pr. 1.1. 2018. Forsøgene er efterfølgende blevet igangsat i kommunerne, og den samlede indsats er blevet fuldt implementeret i 2018.

De enkelte forsøgshjemler indgår i ét samlet forsøg og en fælles målsætning om at udvikle mere helhedsorienterede indsatser og tilgange, der tager udgangspunkt i borgerens/familiens samlede behov. Der er ikke en stor variation fra kommune til kommune inden for netværket i forhold til, hvilke særskilte forsøgsbevillinger den enkelte kommune har valgt at implementere. Langt de fleste kommuner har valgt at implementere alle forsøgshjemler. Der er kun to kommuner, som har valgt ikke at implementere forsøgshjemlen omkring muligheden for ny organisering på tværs af sektorområder.

I det samlede frikommuneforsøg på tværs af de ni kommuner i netværket indgår fire tværgående kerneelementer. Disse kerneelementer er, at borgeren har én plan, at borgerne har færre indgange til forvaltningen, at der arbejdes med progressionsmålinger for hele tiden at kunne vurdere, om indsatsen er på rette vej, og at mål og opgaveløsningen integreres på tværs af kommunens fagområder med sigte på kontinuitet og sammenhæng.

De enkelte kommuner fokuserer på forskellige målgrupper inden for forsøget. Følgende kommuner fokuserer på helhedsorienterede indsatser og tilgange over for voksne: Allerød, Fredensborg, Furesø, Halsnæs, Helsingør og Hillerød. Følgende kommuner fokuserer på helhedsorienterede indsatser og tilgange over for familier: Ballerup, Furesø, Gribskov, Halsnæs og Helsingør. Følgende kommuner fokuserer på helhedsorienterede indsatser og tilgange over for unge: Frederikssund, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød.

I forbindelse med implementeringen af forsøget har der været nogle fælles aktiviteter på tværs af de ni kommuner. Der er bl.a. udarbejdet en guide til samarbejdet med borgeren, som blandt andet

indeholder en skabelon for den samlede handlingsplan. Frikommunenetværket har også arrangeret et kompetenceudviklingsprogram, hvor den enkelte kommune efter behov har deltaget i en række arrangementer inden for temaerne: borgersamarbejde, frikommunelov og handlekraftig tværgående ledelse. I marts 2018 er der afholdt et årskonvent med det formål at gøre status, udveksle erfaringer samt tegne fælles perspektiver for det fremtidige politiske og administrative arbejde i frikommunenetværket.

Dele af det samlede forsøg er allerede omsat til generel lovgivning. Fire af forsøgene er blevet imødekommet ved en generel hjemmel og har således kunnet blive gennemført uden lovmæssige undtagelser. Dette gælder forsøg omkring "Mulighed for at en rehabiliterende indsats tolkes som aktivering", "Midlertidige hjælpemidler bevilliget af kommunen", "Datadeling: Udsøgning af målgruppen ved samkøring af registerdata" og "Datadeling: bredt samtykke". Derudover er to af frikommuneforsøgene blevet omsat til generel lovgivning pr. 1.7. 2018.¹¹ Dette gælder forsøgene omkring "En handleplan" og "Ny organisering fra sektoropdelt til helhedsorienteret". Derudover har Regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti indgået en aftale, der forenkler beskæftigelsesindsatsen. Aftalen skal udmøntes via lovgivning i folketingsåret 2018/19 med henblik på, at de enkelte aftalepunkter kan træde i kraft 1.7. 2019. Dette vil indebære, at de øvrige 5 frikommuneforsøg vil kunne blive omsat til generel lovgivning.¹²

7.2 Foreløbige erfaringer med forsøgene

Frikommuneforsøgene i netværket omkring "En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren" vil blive endeligt evalueret i slutningen af 2020 ved frikommuneforsøgets afslutning. Der vil også blive foretaget en midtvejsevaluering i sommeren 2019, hvor de foreløbige resultater og erfaringer med implementeringen af forsøget vil blive fremlagt. Det er VIVE, der er ansvarlig for evalueringen.

Forsøgene i netværket har kun været iværksat i en begrænset periode, og dataindsamlingen fra de forskellige kommuner er på nuværende tidspunkt tilsvarende begrænset. Det er derfor på et meget spinkelt grundlag, at man på nuværende tidspunkt kan belyse erfaringerne med frikommuneforsøgene.

De foreløbige erfaringer med forsøgene er følgende:

- Frikommunerne vurderer, at forsøget samlet set betyder, at kommunerne har mulighed for at tilbyde borgere i komplekse livssituationer én integreret plan, hvor mål, indsatser og opfølgning sker i tæt samarbejde med borgeren selv og tager udgangspunkt i borgerens ressourcer og samlede livssituation.
- Borgerne giver umiddelbart udtryk for stor tilfredshed med kommunernes nye indsats på området.¹³ Der udtrykkes i særlig grad tilfredshed med kun at have én plan og én sagsbehandler. Nogle borgere giver udtryk for, at de er gået fra at se kommunen som en modspiller til at se kommunen som en medspiller.
- Medarbejderne er også umiddelbart tilfredse med de nye muligheder, som forsøget giver i sagsbehandlingen. Nogle medarbejdere giver bl.a. udtryk for, at det med det nye forsøg giver stor mening at gå på arbejde og at kunne udføre et godt socialt arbejde.

¹¹ Se https://www.ft.dk/ripdf/samling/20171/lovforslag/l232/20171_l232_som_vedtaget.pdf

¹² Se <https://bm.dk/arbejdsomraader/aktuelle-fokusomraader/en-forenklet-beskaeftigelsesindsats/>

¹³ Se fx nogle borgerinterview lavet af frikommunenetværket www.ballerup.dk/frikommunenetvaerk

- I praksis er det kompliceret at ændre på mange års faglige rutiner og arbejdsgange. Det er bl.a. nødvendigt at iværksætte en række kompetenceudviklingsaktiviteter for at få tilpasset medarbejdernes kompetenceprofiler til de nye arbejdsopgaver.
- Rent administrativt kræver det nye forsøg også store tilpasninger. Der skal bl.a. udvikles en ny model for styringen af kommunernes økonomi, og der skal udvikles IT-systemer på tværs af sektorområderne, som muliggør registreringen af én fælles handleplan.

Bilag 1 Oversigt over frikommunenetværk

Bilagstabel 1.1 Oversigt over frikommunenetværk

Tema	Netværkskommuner	Indhold
En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats	Brønderslev, Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt, Læsø, Mariagerfjord, Morsø, Rebild, Thisted, Vesthimmerland, Aalborg	Netværket vil adressere udfordringerne med at fastholde og bibeholde en arbejdsstyrke, der matcher behovene hos virksomhederne.
Billige boliger og fleksible boligløsninger	Favrskov, Høje-Taastrup, Randers, Roskilde, København, Aarhus	Netværkets ambition er at blive bedre til at understøtte, at den enkelte borger kan udvikle sig og i højere grad blive selvhjulpne i egen bolig.
Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde	Favrskov, Herning, Holstebro, Randers, Silkeborg, Skive, Aabenraa	Netværket vil arbejde med nye værktøjer til at fastholde styringen af udgifter på det specialiserede socialområde med fokus på borgerens valgfrihed og selvbestemmelse.
Børn som vores vigtigste ressource	Gladsaxe, Guldborgsund, Ikast-Brande	Netværket vil understøtte en tilgang og et perspektiv, hvor der er tillid til fagligheden hos medarbejderne, ved at arbejde med regelforenklning og nedbryde silotænkning for i stedet at anlægge helhedsorienterede og tværgående betragtninger.
Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde	Gentofte, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal (Lyngby-Taarbæk Kommune deltager ikke aktivt i netværkets forsøg)	Netværket vil forsøge at skabe mere sammenhængende forløb for borgere og patienter på det somatiske akutområde i et tværsektorielt samarbejde mellem kommune, praktiserende læge og hospital.
Sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder	Esbjerg, København, Odense, Randers, Aarhus	Netværket vil skabe et øget samarbejde og øget kvalitet på sundheds- og omsorgsområdet, herunder tilbyde tilkøbsydelse til ældre og ældre plejehjemstilsyn.
En plan for sammenhængende indsats sammen med borgeren	Allerød, Ballerup, Fredensborg, Frederikssund, Furesø, Gribskov, Halsnæs, Helsingør, Hillerød	Netværket vil i højere grad arbejde med helhedsorienterede indsatser og tilgange, der tager udgangspunkt i borgerens/familiens samlede behov.
Øget borgerinvolvering og samskabelse	Assens, Holbæk, Nordfyn, Ringkøbing-Skjern, Slagelse, Aarhus (Netværket er ikke aktivt, idet der ikke er godkendt nogen frikommuneforsøg inden for netværket)	Netværket vil arbejde med aktivt medborgerskab i forhold til forbedring af den nære velfærd i kommunerne, større ansvarsfølelse blandt borgerne for lokalområdet og en styrkelse af det lokale demokrati.

Bilag 2 Oversigt over de 79 frikommuneforsøg

Tabeloversigt – forsøg i de enkelte frikommunenetværk:

Tabel	Side
Bilagstabel 2.1: Status på forsøg i frikommunenetværket "En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats"	35
Bilagstabel 2.2: Status på forsøg i frikommunenetværket "Billige boliger og fleksible boligløsninger"	44
Bilagstabel 2.3: Status på forsøg i frikommunenetværket "Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde"	52
Bilagstabel 2.4: Status på forsøg i frikommunenetværket "Børn som vores vigtigste ressource"	57
Bilagstabel 2.5: Status på forsøg i frikommunenetværket "Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde"	62
Bilagstabel 2.6: Status på forsøg i frikommunenetværket "Sammenhængende indsatser på tværs af sektorumråder"	63
Bilagstabel 2.7: Status på forsøg i frikommunenetværket "En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren"	65

Bilagstabel 2.1 Status på forsøg i frikommunenetværket ”En mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats”

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Mikrolån	Aalborg	Forsøget omhandler mikrolån som tilskud til rentefri lån til brug for etablering af selvstændige virksomheder samt tilskud til forsørgelse. Forsøget sigter mod en udvidelse af målgruppen, som allerede har muligheden for mikrolån. Formålet med forsøget er at tilbyde en mere individuelt tilpasset indsats til udvalgte ledige, hvor etablering af selvstændig virksomhed er et bedre alternativ til en mere traditionel beskæftigelsesindsats. I sidste ende er målet at rykke disse ledige borgere tættere på selvforsørgelse.	Målgruppen er ledige borgere, for hvem støtte til at etablere selvstændig virksomhed er et bedre alternativ end de indsatser, som de på nuværende tidspunkt er berettiget til efter LAB-lovens kap. 10-12.	Lov om frikommunenetværk § 9 Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 3.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017. Der er pr. 1.12. 2018 i alt 15 borgere, der har været tilknyttet forsøget med mikrolån. Af disse er ni borgere i gang med forløbet, mens seks borgere har afsluttet forløbet.	Evalueringen ønsker at belyse, hvorvidt mikrolån bidrager til, at borgere kommer tættere på selvforsørgelse. Data indsamles via kvalitative og kvantitative metoder: interview, registerdata og surveys. Ved afslutning af hvert vejlednings- og opkvalificeringsforløb vil målinger foretages, der laves en status hver tredje måned, og målinger laves ved afslutning af borgerens mikrolånsperiode samt ved forsøgets afslutning.
Mulighed for at fremme iværksætteri hos dimittender	Aalborg, Frederiks- havn/Læsø	Med forsøget ønskes at skabe de optimale rammer for, at ledige dimitterende får muligheden for at realisere opstart af egen virksomhed. Med forsøget gives der mulighed for, at ledige dimittender modtager længerevarende tilbud om vejledning og opkvalificering i form af iværksætterforløb tidligt i ledighedsperioden. Det forventes, at målgruppen kommer tættere på selvforsørgelse, samt at udvikling og etablering af flere arbejdspladser fremmes.	Personer omfattet af § 2, nr. 1, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, der modtager dagpenge på dimittendvilkår, jf. § 54 i lov om arbejdsløshedsforsikring mv.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 7.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017. Der er pr. 1.12. 2018 i alt 36 dimittender, som har været i forløbet. Alle har været i Aalborg Kommune.	I evalueringen vil både kvantitative og kvalitative metoder blive benyttet. Den kvantitative evaluering har til sigte at evaluere på forsøgets resultater og afdække karakteristika hos involverede borgere og virksomheder. Den kvalitative del sigter mod evaluering af medarbejdernes kompetencer og viden til understøttelse af iværksætteri samt interne/eksterne barrierer for dette.
Formkrav ved lovpligtige samtaler	Vesthimmerland, Aalborg, Thisted, Rebild, Hjørring, Læsø, Frederikshavn, Jammerbugt, Mariagerfjord, Brønderslev	Kommunerne ønsker fleksibilitet i forbindelse med lovpligtige samtalers form, indhold og kade. Fleksible kontaktførelser med afsæt i risikovurdering, en tydelig plan med progressionsfokus og faglig opfølgning forventes at bidrage til mere individualiserede og målrettede kontaktførelser. Med forsøget gives der mulighed for, at kommunerne selv fastlægger tilrettelæggelsen af det individuelle kontaktførelse, som skal gennemføres efter kapitel 7 og § 73 a i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats for personer, som modtager ledighedsydelse efter lov om aktiv socialpolitik.	Målgrupper er individer omfattet af LAB-loven.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet §§ 4-6	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017. Der har generelt været stor aktivitet i forsøget, men der er variation på tværs af kommuner. Det nøjagtige omfang er ikke opgjort.	Forsøgets udformning, omfang og resultater vil blive belyst via et mixed methods-design bestående af registeranalyse, dybdegående casebesøg, workshop med a-kasserne og surveys med borgere og medarbejdere. Både en effektvurdering, en virknings og en procesevaluering gennemføres. Via effektvurderingen analyseres det samlede forsøg inden for de enkelte kommuner samt på tværs af de involverede kommuner.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikræfttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Fleksibilitet i forhold til forholdskravene	Vesthimmerland, Thisted, Jammerbugt	Hensigten med forsøget er at friholde ledige borgere fra reglerne om forholdstal i bestemte perioder, hvor det vurderes, at borgeren ikke repræsenterer en reel arbejdskraft. Herved åbnes muligheden for, at borgere kan påbegynde praktikker i par, som tilsammen udgør timeantallet, små virksomheder må have tilknyttet. Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne uanset forholdet mellem antallet af ansatte uden løntilskud og antallet af ansatte med løntilskud samt personer i virksomhedspraktik kan give tilbud om virksomhedspraktik til personer, som har en ledighedsperiode på mere end 18 måneder. Forsøget forventes at bidrage til flere virksomhedspraktikpladser, som ellers er få.	Målgruppen udgøres af borgere langt fra arbejdsmarkedstilknytning, herunder aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere, aktivitetsparate flygtninge, visse borgere på ledighedsydelse med mere end 1,5 års ledighed og borgere i ressourceforløb.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 8	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017. I Thisted har 27 borgere været involveret i forsøget, og seks borgere er fortsat aktive. I Jammerbugt har 144 borgere været involveret, og 48 af disse er fortsat aktive i forsøget. Der er ikke tal fra Vesthimmerland.	Der foretages en kvantitativ evaluering med henblik på at afdække andelen af borgere i målgruppen, der modtager en virksomhedsrettet indsats. En nulpunktanalyse foretages inden forsøgets start. En vurdering af de deltagende borgers progression i den virksomhedsrettede indsats vil også blive foretaget. Derudover vil en kvalitativ evaluering blive gennemført, hvor de involverede interessenters oplevelse af indsatsen belyses. Løbende målinger foretages.
Fleksible rammer for uddannelse	Aalborg, Læsø, Frederikshavn, Jammerbugt	Forsøget sigter mod at afhjælpe nuværende lovgivningsmæssige begrænsninger, som hindrer jobcentre i at bevilge de former for uddannelse, der vurderes bedst i forhold til at bringe ledige dagpengemodtagere hurtigst muligt i varig beskæftigelse. Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne kan give tilbud om vejledning og opkvalificering i mere end seks uger inden for de første seks måneders sammenlagt ledighed og kan give tilbud om studie- og erhvervskompetencegivende uddannelse til personer under 30 år.	Målgruppen er ufaglærte, ledige med forældet uddannelse, ledige med skånehensyn samt dagpengemodtagere under 30 år.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet §§ 9 og 10	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017. Der har været begrænset aktivitet. I Thisted har seks borgere deltaget, i Frederikshavn/Læsø har ni borgere deltaget, og i Jammerbugt har en borger deltaget i forsøget.	Det primære fokus i evalueringen er at måle antallet af bevilgede studie- og erhvervskompetencegivende uddannelsesforløb, samt hvornår i ledighedsperioden de er bevilget, med henblik på at måle effekter. Evalueringsdesignet baseres på kvantitative data, som udgøres af datatræk i fagsystemer.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Psykologbehandling i jobcenteret	Jammerbugt, Thisted, Rebild	Hensigten med forsøget er, at jobcenterets psykologer får mulighed for at tilbyde egentlig psykologbehandling til borgere, der har vanskeligheder ved at få dækket deres behandlingsbehov på anden vis. Derved håbes det, at borgerne oplever et mere sammenhængende og helhedsorienteret forløb, at borgernes sygemelding afkortes, og at borgerne derved kommer hurtigere tilbage på arbejdsmarkedet. Med forsøget gives der mulighed for, at kommunerne ud fra en konkret vurdering kan tilbyde psykologbehandling til personer, der modtager sygedagpenge efter lov om sygedagpenge, hvis sygedagpengemodtageren har vanskeligt ved at få dækket sit behandlingsbehov gennem eksisterende behandlingstilbud.	Målgruppen er primært borgere på sygedagpenge. Yderligere er forsøget særligt relevant for personer med arbejdsrelateret stress, personer over 38 år med let til moderat angst, personer i aldersgruppen 18-38 år med let til moderat angst samt personer med let til moderat depression.	Lov om frikommunenetværk § 30a	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2017. I Thisted har 46 borgere deltaget, i Jammerbugt har 49 borgere deltaget, mens der i Rebild har deltaget 45 borgere i forsøget.	Fokus i evalueringen er på, om forsøget bidrager til en hurtigere og mere stabil raskmelding. Borgerne bliver løbende monitoreret, hvorved længden af sygemelding måles, herunder hel eller delvis raskmelding samt stabil raskmelding. Der måles på tilbagefald ved tre, seks og ni måneder. Kvantitativ effektmåling foretages. De involverede borgere og rådgiveres oplevelse af behandlingen vil blive undersøgt, og effekten af dette på sygemeldingsperioden undersøges også.
Differentiering i valg af lægeattester på sygedagpengområdet	Vesthimmerland, Morsø, Rebild, Hjørring, Læsø, Frederikshavn, Jammerbugt	Forsøget indebærer, at kommunen ved 1. samtale med den sygemeldte er i besiddelse af egen læges vurdering af borgerens arbejdsevne samt eventuelle skånehensyn. Således kan indsatsen hurtigere målrettes den sygemeldtes situation, hvilket kan resultere i en hurtigere tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne kan undlade at anmode om en lægeattest fra den sygemeldtes praktiserende læge med lægens vurdering af den sygemeldtes muligheder for at arbejde og eventuelle behov for skånehensyn, til brug for den første opfølgningssamtale, hvis andre former for helbredsoplysninger efter kommunens vurdering udgør et tilstrækkeligt grundlag for opfølgningen.	Borgere med sygedagpengesager som befinder sig i kategori 2 eller 3.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengområdet § 12	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2017. Der er stor aktivitet i mange kommuner. I Rebild Kommune er 84% fritaget og der har været en nettobesparelse på ca. 1 mio. kr. Vesthimmerland er kommet sent i gang og sammen med Morsø oplever de vanskeligheder ved implementeringen, herunder at aflære gamle vaner.	Evalueringen vil belyse, om forsøget skaber øget kvalitet i beslutningsgrundlaget og om reduktion i udgifter til lægeattesterne forekommer. En årlig spørgeundersøgelse blandt medarbejderne på sygedagpengområdet foretages, hvorudfra en vurdering om øget kvalitet i beslutningsgrundlaget vil kunne blive lavet.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Delvis fritagelse fra uddannelsespålæg	Aalborg	Med kontanthjælpsreformen blev uddannelsespålæg indført for alle unge under 30 år, der ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som anmoder om uddannelseshjælp fra kommunen. Målet er, at alle unge får den indsats, som er tilpasset deres individuelle behov og ressourcer. Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne kan undlade at give uddannelsespålæg, hvis der foreligger en faglig vurdering, som dokumenterer, at personen varigt ikke er i stand til at påbegynde og gennemføre en uddannelse på almindelige vilkår over STU-niveau.	Målgruppen er borgere under 30 år, som ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som anmoder om uddannelseshjælp fra kommunen. Målgruppen er kendetegnet ved at have særlige behov for støtte og længere tid for at blive i stand til at tage vare på eget liv. For de fleste unge i målgruppen gælder det, at deres vanskeligheder er komplekse (flere barrierer/li-delser).	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 11	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2017. Dette forsøg er ikke iværksat, da det blev vurderet til at være for bureaukratisk at gennemføre i praksis.	Hvis forsøget gennemføres vil evalueringen af indsatsen fokusere på to elementer: En faktuel undersøgelse vil fokusere på antal unge, som undtages, samt hvilket forsøgsgrundlag de har ved forsøgets afslutning. Et fokusgruppeinterview med rådgivere, der har anvendt regelsættet, vil derudover blive foretaget. Herved vil rådgivernes erfaring ved arbejdet med Min plan med målgruppen blive undersøgt. Fokus vil være, hvorvidt Min plan har fremstået sammenhængende og troværdig og medført øget ejerskab blandt de unge.
Rehabiliteringsstams (et af fire) – Fritagelse fra krav om lægeattest – LÆ 265	Vesthimmerland, Aalborg, Morsø, Rebild, Hjørring, Læsø, Frederikshavn, Jammerbugt, Mariagerfjord, Brønderslev	I dag findes lovkrav om indhentning af aktuell LÆ 265 fra privatpraktiserende læge til rehabiliteringsmøder (lægeattest). Dette synes unødvendigt, da kommunen i visse tilfælde har relevante akter fra andet sundhedspersonale, hvorfor privatpraktiserende læge ikke kan tilføje sagen yderligere. Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne kan forelægge en sag for rehabiliteringsteamet til vurdering af, om borgeren skal tilbydes ressourceforløb, visiteres til fleksjob eller tilkendes førtidspension uden at rekvirere en attest med den praktiserende læges vurdering af borgerens helbredsmæssige situation i forhold til at kunne arbejde, hvis de øvrige helbredsoplysninger, der foreligger hos kommunen, efter kommunens vurdering kan danne grundlag for rehabiliteringsteamets vurdering af sagen.	Sygemeldte eller borgere, der afventer en afgørelse om ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension, og som skal behandles på et rehabiliteringsmøde.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 14	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2017. Frederikshavn/Læsø: 97 sager om rehabilitering og 92 sager for LÆ. Jammerbugt: Der bliver fritaget flere borgere end forventet, 103 sager fra rehabiliteringsmøde og 29 sager for indhentning af lægeattesten. Hjørring: Kommet med i juli: 26 sager om rehabilitering og 50 sager for LÆ. Rebild: 15 sager om fritagelse for lægeattesten og 53 sager om rehabilitering. Aalborg: 202 sager om rehabilitering, og 94 sager om LÆ.	Gennemførelse af telefoninterview med læger i de otte kommuner vil blive foretaget. På baggrund af foreløbige resultater får lægerne mulighed for at tilkende-give deres vurdering af forsøgets fordele og ulemper. Disse vil indgå som en del af datagrundlaget i afrapporteringen.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Rehabiliteringsteams (to af fire) – Fritagelse fra forelægning af visse sager	Vesthimmerland, Aalborg, Morsø, Rebild, Hjørring, Læsø, Frederikshavn, Jammerbugt, Mariagerfjord	Der er behov for en mere fleksibel proces i forbindelse med møder med rehabiliteringsteam. Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne kan behandle sager om det første jobafklaringsforløb i rehabiliteringsteamet, når kommunen vurderer, at der alene er behov for en beskæftigelsesrettet indsats.	Målgruppen er borgere, som afventer møde med rehabiliteringsteam, inden der træffes beslutning om tilkendegivelse af ressourceforløb, fleksjob, tilskud til selvstændigt erhvervsdrivende, førtidspension samt jobafklaringsforløb.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 13.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Der er endnu ikke indsamlet data om den foreløbige implementering.	Evalueringen bygger på et mixed-methods-design og vil belyse forsøgets udformning og omfang for både det samlede forsøg samt de enkelte kommuner. Særligt fokus vil være på implementeringsgraden, forsøgets betydning i praksis og antallet af borgere berørt af forsøget.
Forenkling af bevillingsgrundlaget for revalidering	Vesthimmerland, Aalborg, Thisted	Jobcentrene er pålagt at benytte den forberedende del af rehabiliteringsplaner i forbindelse med afgørelse om ret til revalidering samt ved afgørelse om ændring, forlængelse eller ophør af revalideringsplanen. Der gives med forsøget mulighed for, at kommunerne kan undlade at rekvirere en attest med den praktiserende læges vurdering af borgerens muligheder for at arbejde, hvis de øvrige helbredsoplysninger, der foreligger hos kommunen, efter kommunens vurdering kan danne grundlag for kommunens vurdering af, om personens arbejdsevne er så begrænset, at den pågældende skal tilbydes revalidering.	Alle borgere med sager, hvor der skal tages stilling til revalideringsberettigelsen ved hhv. nye tilkendegivelser, forlængelser og revision efter 1.7. 2018.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 18.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Aalborg: 37 sager. Thisted: 8 sager. Jammerbugt: 1 sag.	Den samlede evaluering opsamler resultater fra to spor. Til det almene ledelsestilsyn på revalideringsområdet vil der tilføjes et afsnit om tilkendelsesgrundlaget. Her vil det blandt andet blive belyst, om sagerne er afgjort uden indhentelse af LÆ 265, og om egen læge har været involveret. Derudover vil medarbejdernes vurdering af muligheder og barrierer i forbindelse med forsøget blive inddraget.
Ledighedsydelse - fritagelse for revurdering i 12. måned inden for 18 måneder	Aalborg, Thisted, Rebild, Jammerbugt	Der findes i dag et overlap i lovgivningen, hvor borgere på ledighedsydelse skal gennemgå samme og gentagne vurderinger. Med forsøget gives fritagelse fra at gennemføre revurdering af borgere ved 12 måneder på ledighedsydelse. Forsøget forventes at skabe en forenkling i regelsættet, hvorved borgerne vil opleve sammenhæng mellem behov og tiltag.	Borgere på ledighedsydelse.	Lov om frikommunenetværk § 9 d.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Aalborg: 450 sager. Jammerbugt: 66 sager.	Løbende foretages ledelsestilsyn, hvor fokus er på den faglige kvalitet af indsatsen, for at sikre, at borgerne står til rådighed og modtager relevante tilbud, når situation tilsligter det. Desuden udsendes surveys (2018 og 2020) til rådgiverne, som arbejder med ledighedsydelsesmodtagere. Også måling via jobindsats.dk af den gennemsnitlige længde af ledighedsydelsesperiode foretages ved start og afslutning af forsøget.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Fleksible rammer for løntilskud/jobrotation	Aalborg, Jammerbugt, Frederiks-havn/Læsø.	Visse lovgivningsmæssige begrænsninger hindrer, at jobcenteret kan bevillige den virksomhedsrettede aktivering, der vurderes bedst at kunne bringe den ledige hurtigst muligt i aktivering. Forsøget indebærer en dispensation for disse bestemte regler, bevilling af løntilskud og jobrotation. Det forventes, at borgerene understøttes til bedst mulig tilknytning til potentielle arbejdsgivere. Det fleksible forløb forventes at fremme, at flere forløb bevilliges, og flere borgere kommer i varig beskæftigelse, hvorved lang ledighed forebygges.	LAB-målgrupper: Målgruppe 2.1 og målgruppe 2.2. Ledige dimittender eller dimittender med forældet uddannelse. Ledige med skånehensyn, dagpengemodtagere samt ledige i risiko for langtidsledighed.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet §§ 16 og 17.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Jammerbugt: 5 sager Aalborg: 25 sager.	Evalueringen har fokus på at måle antallet af bevilgede offentlige løntilskud og jobrotationsansættelser, hvornår i ledighedsperioden de er bevilget, samt hvilken effekt de bevilgede forløb har haft. Evalueringen baseres på kvantitative datatræk i fagsystemer samt DREAM-data. Der vil ved forsøgets start blive lavet en 0-punktsmåling af løntilskudsansættelser og jobrotationsvikarer for de forskellige målgrupper, hvorved en ændring af bevillinger kan udlæses.
Lempede mentorregler	Aalborg, Jammerbugt	Forsøget sigter mod at gøre indsatsen med ret og pligt-mentor endnu mere fleksibel. Den består af to elementer: 1) Fritagelse for ret og pligt-mentor under udvalgte omstændigheder, hvor indsatsen ikke skaber den fornødne beskæftigelsesrettede progression. 2) Ophævet krav om fast kontakt hver anden uge, og at mentor-indsatsen kun bevilges, indtil borgeren er klar til et aktivt tilbud, og ikke frem til, at tilbuddet iværksættes. Det forventes, at forsøget øger oplevelsen af meningsfuldhed, overskuelighed og gennemsigtighed i kontakten med det kommunale system.	Målgruppen er alvorligt syge i hjemmet, borgere indlagt på sygehus, borgere bosat på et botilbud og borgere, som i meget ringe omfang kan arbejde med et jobrettet sigte, og som allerede får relevant støtte. Derudover indgår alle aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere og uddannelsesmodtagere, hvor afvigelse i den lovpåkrævede kontakt er meningsfuld.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet §§ 19 og 20	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Jammerbugt er kommet med. Aalborg: 61 sager.	Evalueringen vil belyse effekterne af forsøget ud fra følgende kilder: 1) Persongruppemarkering på fritagelse for ret- og pligtmentor. Via persongruppemarkering foretages en kvantitativ måling på antallet af fritagelser for ret og pligtmentor ved forsøgets afslutning. 2) Sagsgennemgang af et repræsentativt udsnit af ovenstående. 3) Surveys til rådgivere. Det ønskes belyst, hvorvidt rådgiverne har benyttet muligheden for det fleksible tilbud om mentorstøtte, om det tidsmæssigt påvirker tidsforbruget, samt om rådgiverne i højere grad kan matche mentortilbuddet med borgernes behov.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Fleksibelt kontaktforløb for integrationsborgere	Vesthimmerland	Forsøget sigter mod et mere fleksibelt og individuelt tilpasset kontaktforløb med udgangspunkt i borgerens situation. Særligt fokus er på ansvar for eget liv ved at bruge ressourcerne på de samtaler, der giver mest mening ud fra en faglig vurdering. Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne selv kan tilrettelægge kontaktførm for opfølgningen og kan fravige kravet i integrationslovens § 20. Forsøget forventes at bidrage til færre klagesager, ophøjet ansvarstæthed for eget liv og udvikling af mere bæredygtige og langtidsholdbare løsninger.	Borgere omfattet af integrationsloven samt modtagere af integrationsydelse.	Lov om frikommunenetværk §§ 29 c og 30	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Der er endnu ikke data om implementeringen af forsøget.	Evalueringen vil belyse, hvorvidt fleksibel tilrettelæggelse kan bidrage til samme eller bedre effekt af kontaktforløbet. Den gennemsnitlige varighed af kontaktforløb vil blive målt, både på tværs og på enkelte målgrupper. Ydermere vil tilbagevendende til offentlig forsøgelse generelt og fordelt på målgrupper blive undersøgt. Det påtænkes at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse blandt sagsbehandlere og borgere.
Forlængelse af ressourceforløbs-sager	Frederikshavn/Læsø, Jammerbugt	Nuværende lovgivning foreskriver, at løbende sager om ressourceforløb for rehabiliteringsteamet skal foreligge, før ressourceforløbet udløber. Med forsøget gives der mulighed for, at kommunerne uden at forelægge sagen for kommunens rehabiliteringsteam kan forlænge et ressourceforløb i op til 12 måneder af hensyn til borgernes mulighed for at gennemføre allerede planlagte indsatser i ressourceforløbet. Det forventes at borgerne vil opleve indsatsplaner justeret i forhold til deres konkrete situation og undgå at opleve et unødvendigt pres fra rehabiliteringsteamet, når en plan om fremtidig beskæftigelse er lagt. Samtidig forventes en administrativ lettelse.	Målgruppen er borgere i ressourceforløb, hvor indstillingerne ikke er gennemført grundet afbrud af eksempelvis social eller sundhedsorienteret karakter.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 21.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Forsøget er reelt ikke kommet i gang.	Evalueringen vil fokusere på borgernes oplevelse af forløbene. Dette undersøges via surveys, som borgeren bedes udfylde i forbindelse med meddelelsen om forlængelse. Ydermere vil antallet af sager, hvor borgeren giver tilsgavn til fritagelsen, registreres. Resultater forventes at bidrage til indikationen af, hvor stor betydning borgeren tillægger ændringen. Derudover belyses det, hvorvidt administrative lettelser er opnået. Dette måles gennem registreringer af antallet af sager, hvor fritagelse tildeles, set i forhold til det samlede antal sager.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Fritagelse fra krav om opdatering af indsatsplanens tilbud hver sjette måned ifm. ressourceforløb	Vesthimmerland	Frikommunerne fritages for kravet om, at tilbud og aktiviteter i rehabiliteringsplanens indsatsdel skal fastlægges for en periode på mindst seks måneder ad gangen. Forsøget indebærer, at kommunen kan fastlægge tilbud og aktiviteter på baggrund af en konkret vurdering, således at det er borgerens behov og aktuelle situation, der bestemmer, hvornår indsatsplanen skal justeres på ny. Forsøget forventes at skabe mere mening og sammenhæng for borgerne i ressourceforløb samt øge borgertilfredsheden med sagsbehandlingen.	Borgere visiteret til ressourceforløb i henhold til Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 2 stk. 1 nr. 11.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 22.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018 Det har været problematisk med implementeringen af forsøget i Vesthimmerland, da det er mere ressourcekrævende at bruge undtagelsen end at opfylde oprindeligt krav.	Evalueringen tilsigter en kvantitativ måling, såfremt indsatsplanen justeres til senere end seks måneder. Derudover vil et årligt tilfredshedsniveau blandt borgere vedrørende justering af indsatsplanen belyses.
Færrer opfølgninger i relation til førtidspensionister i job med løntilskud	Vesthimmerland	Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne selv fastlægger rammerne for opfølgning, når personer får tilbud om ansættelse med løntilskud. Med forsøget forventes det, at opfølgningen ensortes, så den matcher opfølgningen på fleksjob. Samtidig forventes personalemæssige ressourcebesparelser.	Førtidspensionister, lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats § 2 stk. 1 nr. 6.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 23.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Vesthimmerland forventer at gå i gang med forsøget primo 2019.	Via evalueringen undersøges det, om borgerne fastholdes i løntilskud uagtet færre opfølgninger. Under opfølgningssamtaler med borgere vil kvantitative målinger foretages. Overordnet vil andelen af målgruppen, der fastholdes og afbrydes i løntilskud i forsøgsperioden, blive målt.
Lempelse af forholdstalskrav ift. praktikker for ledighedsydelsesmodtagere	Vesthimmerland	Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne kan give tilbud om virksomhedspraktik til personer, som har en ledighedsperiode på under 18 måneder, uanset forholdet mellem antallet af ansatte uden løntilskud og antallet af ansatte med løntilskud samt personer i virksomhedspraktik. Praktikkens formål er at vurdere, om jobbet matcher borgerens faglige ressourcer, samt om de konkrete skånehensyn kan tilgodeses. Det forventes at en sådan afklaring vil medføre, at ledige borgere kommer hurtigere i jobs, samt mindske muligheden for, at ansættelse/fleksjob går tabt.	Borgere visiteret til fleksjob i henhold til Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 2 stk. 7.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 24.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Der er endnu ikke indsamlet data om forsøget.	En kvantitativ måling foretages, hvor antallet af iværksatte praktikker, samt om borgeren kommer i fleksjob og hvor hurtigt, vil blive målt. Det vil ydermere blive målt, hvor stor en andel der kommer i fleksjob efter første praktik, samt den gennemsnitlige varighed på ledighedsydelsen for målgruppen sammenlignet med den gennemsnitlige varighed inden forsøgets iværksættelse. Udviklingen i antal fleksjob vil blive målt, hvoraf resultaterne af jobindsatsen kan udledes.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Fritagelse fra at indhente LÆ 265 i visse sager om jobafklaringsforløb	Morsø, Rebild	I dag findes lovkrav om indhentning af aktuel LÆ 265 fra privatpraktiserende læge i visse sager om jobafklaringsforløb (lægeattest). Dette synes unødvendigt, da kommunen i visse tilfælde har relevante akter fra andet sundhedspersonale, hvorfor privatpraktiserende læge ikke kan tilføje sagen yderligere. Med forsøget får man mulighed for en mere fleksibel anvendelse af lægefaglig dokumentation, der skal danne grundlag for kommunens afgørelse om indsatser i jobafklaringsforløb. Det forventes, at antallet af LÆ 265 helbredsbeholdninger mindskes, hvorved sagsbehandlingstid kan afkortes for den sygemeldte i jobafklaringsforløb.	Sygemeldte eller borgere, der afventer en afgørelse om ressourceforløb, fleksjob, førtidspension og jobafklaringsforløb, som skal behandles på rehabiliteringsmøde.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 15.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Der er endnu ikke indsamlet data om forsøget.	Gennemførelse af telefoninterview med læger i de otte kommuner vil blive foretaget. Foreløbige resultater vil blive drøftet, hvor lægerne får mulighed for at tilkænde give deres vurdering af forsøgets fordele og ulemper. Disse vil indgå som en del af datagrundlaget i afrapporteringen.

Bilagstabel 2.2 Status på forsøg i frikommunenetværket "Billige boliger og fleksible boligløsninger"

Titel på forsøg	Forsøgskom-mune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Midlertidige huslejetilskud	Aarhus , Favrskov, Høje-Taastrup, København, Randers, Roskilde	Den stigende efterspørgsel på boliger, som borgere med lav indkomst kan betale, medfører lange ventetider på boligsociale anvisningslister i kommunen og skaber usikre boligforhold for udsatte grupper. Der gives med forsøget mulighed for en udvidelse af de målgrupper, der kan få ophold i en udslusningsbolig. Der gives ligeledes mulighed for en udvidelse af de boligtyper, der kan omdannes til udslusningsboliger, til også at omfatte almene ældre- og ungdomsboliger, samt kommunale almene ældreboliger. Der blev derudover pr. 1. juli 2017 mulighed for at, at kommunerne kan forlænge opholdet i en udslusningsbolig med op til seks måneder. Pr. 1. juli 2018 blev forlængelse mulig i op til tre år, dvs. at der kan laves forløb på i alt op til fem år.	Personer med væsentlige psykiske og sociale problemer, uanset om disse personer opholder sig i midlertidige boformer efter lov om social service §§ 107 eller 110.	Lov om frikommunenetværk § 25.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017. Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign er udarbejdet og indsendt til VIVE og Økonomi- og Indenrigsministeriet. Der blev efter lovændringen pr. 1. juli 2018 udarbejdet tilrettet evalueringsdesign.
Midlertidig lejekontrakt	Aarhus, Favrskov, Høje Taastrup, København, Randers, Roskilde	Der gives mulighed for udvidet opsigelsesadgang i almene ældre- og plejeboliger. Endelig fjernes begrænsninger for kommunernes mulighed for at anvise til private udlejningsejendomme Boligen vil dermed følge støtten, hvorved borgeren får en midlertidig lejekontrakt. Kommunen vil derved løbende kunne tilbyde det mindst indgribende botilbud og derfor forebygge, at borgeren bliver fastholdt i en uhensigtsmæssig social situation. Det forventes, at borgeren bliver mere selvstændig og hurtigere kan komme videre med sit eget liv, end det ellers ville være muligt. Derved vil anvendelse af kommunal støtte nedbringes. Ministeriet påpeger, at forsøget om midlertidigt huslejetilskud også indeholder elementer af midlertidig lejekontrakt i udslusningsperioden.	Borgere, som visiteres til almene plejeboliger.	Lov om frikommunenetværk §§ 24 og 26 (NB. § 25).	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Kommunerne ønsker ikke at lave forsøg efter denne hjemmel. Kommunerne har ønsket en mere generel adgang til midlertidige lejekontrakter, men ikke for almene plejeboliger.	Evalueringsdesign udarbejdes ikke.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Øget fleksibilitet i deleboligordning	København	Med forsøget øges kommunernes mulighed for at betale for indretning af deleboligerne, samt kommunernes mulighed for at dække varmeudgifter, når der er tomme værelser i en dele-bolig.	Målgrupperne er dem, som kommunerne prioriterer eller ønsker at tilgodese, fx socialt udsatte unge, som har behov for støtte til job/uddannelse, enlige flygtninge uden ægtefælle/børn i udlandet eller enlige forsørgere med børn/delebørn på offentlige ydelser.	Lov om frikommunenetværk § 27.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2019. Forsøget er under implementering.	Evalueringens formål er at skabe viden om, hvad indretningen af en delebolig betyder for trivslen og opbygningen af fællesskab i boligen. Der fokuseres på årsagerne og på, om indretningen har været en medvirkende årsag. Via kvalitative og kvantitative metoder undersøges ydermere, om det lykkes at lave aftaler med de almene boligorganisationer om etablering af deleboliger, hvor mange deleboliger, der etableres, samt om indretningsmulighederne bidrager til, at flere deleboliger etableres.
Dispensation for bygningsreglement for nybyggeri	Aarhus , København, Randers, Roskilde	Forsøget medfører, at der er mulighed for at give en dispensation fra dele af bygningsreglementet i forbindelse med nybyggeri. Med forsøget gives mulighed for byggetilladelse til byggearbejder, der fraviger bygningsreglementets krav om adgangsforhold, bygningers indretning og elevatorer, under forudsætning af at der udvikles en tilgængelighedsstrategi for byggeriet. Denne skal i høring hos det lokale handicapråd. Det forventes, at såfremt forsøget fører til realisering af flere meget billige boliger, så kan dette bidrage til en reduktion i antallet af borgere på ventelisten til akutanvisning samt at forebygge unødvendigt lange ophold på boligtilbud/herberger, eller at borgeren ender i hjemløshed.	Borgere, der efterspørger en bolig, som kan betales med en lav indkomst, fx studerende på SU, borgere med lavindkomstjobs og særligt socialt udsatte borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse samt flygtninge.	Lov om frikommunenetværk § 26 d.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Forsøget er under realisering.	Statens Byggeforskningsinstitut er ansvarlig for evalueringen. Der foreligger endnu ikke et endeligt evalueringdesign.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Dispensation fra bygningsreglementet ved omdannelse af eksisterende ejendomme til nye almene afdelinger	Aarhus, København	Forsøget giver mulighed for dispensation fra dele af byggereglementet i forbindelse med omdannelse af eksisterende bygninger. Med forsøget gives byggetilladelse til byggearbejder, der fraviger bygningsreglementets krav om adgangsforhold, bygningers indretning og elevatorer under forudsætning af en tilgængelighedsstrategi for byggeriet. Det forventes, at såfremt forsøget fører til realisering af flere meget billige boliger, kan dette bidrage til en reduktion i antallet af borgere på ventelisten til akutanvisning samt at forebygge unødvendigt lange ophold på boligtilbud/herberger, eller at borgeren ender i hjemløshed.	Borgere der efterspørger en bolig, som kan betales med en lav indkomst, fx studerende på SU, borgere med lavindkomstjobs og særligt socialt udsatte borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse samt flygtninge.	Lov om frikommunenetværk § 26 d.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Forsøget er under implementering.	Statens Byggeforskningsinstitut er ansvarlig for evalueringen. Der foreligger endnu ikke et endeligt evalueringsdesign.
Fritagelse for bygningsreglementets krav om affaldsskakter	Aarhus, København	Hensigten med forsøget er få mere fleksibilitet i forhold til reglerne om affaldsskakter ved almene byggerier, som kan gøre det billigere at opføre nybyggeri og drive boligafdelingerne. Dette er imødekommet gennem en generel regelændring.	Målgruppen omfatter borgere på laveste overførselsindkomster, fx kontanthjælp eller integrationsydelse, med akut boligsocial behov, som ikke har råd til huslejen.	Generel regelændring.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign udarbejdes ikke, da der er tale om en generel regelændring.
Vederlagsfri brug af kommunale grunde til socialt udsatte i op til 30 år	København	Med forsøget kan kommunalbestyrelsen beslutte at stille en kommunalt ejet ubebygget fast ejendom vederlagsfrit til rådighed for kommunen, en almen boligorganisation, en selvejende institution eller en privat bygherre til etablering af skæve boliger til særligt udsatte grupper omfattet af § 149 a i lov om almene boliger mv.	Målgruppen omfatter borgere på laveste overførselsindkomster, fx kontanthjælp eller integrationsydelse, med akut boligsocial behov, som ikke har råd til huslejen.	Lov om frikommunenetværk § 26 a.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign udarbejdes, når der foreligger et konkret og realiserbart projekt.
Kommunal anvisningsret til inklusions- og startboliger mod at påtage sig udgifter ved evt. tomgang og behov for istandsættelse	København	Under de nuværende rammer har boligorganisationerne været tilbageholdende med at indgå i samarbejde om oprettelsen af startboliger. Med forsøget kan kommunen yde tilskud til mindre ombygning af eksisterende boliger i forbindelse med deres udlejning som startboliger.	Målgruppen er borgere, som i den enkelte kommune er opfattet af kommunens boligsociale kriterier, hvor kommunen har påtaget sig at afhjælpe et akut boligproblem via anvisning af bolig.	Lov om frikommunenetværk §§ 26 b og 26 c.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign udarbejdes, når der foreligger et konkret og realiserbart projekt.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Mulighed for, at kommunen kan yde opsøgende støtte i tilknytning til ungdomsboliger	København	Oftest er kravet, at opsøgende støtte i startboliger og inklusionsboliger skal varetages af boligorganisationen. Dette anses som en barriere for oprettelse af boligerne. Forsøget kan rummes inden for de eksisterende regler, idet kommunerne med de nuværende regler har adgang til at ansætte det nødvendige personale i tilknytning til bomiljøerne. Kommunerne har ikke fået hjemmel til, at ansættelse kan ske i kommunen frem for i boligorganisationen.	Målgruppen er borgere, som i den enkelte kommune er opfattet af kommunens bolig-sociale kriterier, hvor kommunen har påtaget sig at afhjælpe et akut boligproblem via anvisning af bolig.	Generel hjemmel	Forsøget iværksættes ikke.	Evalueringsdesign udarbejdes ikke, da der er tale om en generel regelændring.
Deleboliger i ungdomsboliger	København, Aarhus, Randers, Høj-Taastrup, Roskilde	Med forsøget gives der mulighed for at oprette kollektive bofællesskaber i ungdomsboliger inden for samme rammer, som der i dag kan oprettes kollektive bofællesskaber i almene familieboliger. Adgangen til bofællesskaberne kan kun ske efter kommunal anvisning.	Målgruppen er unge, hvor kommunen har påtaget sig at afhjælpe et akut boligproblem via anvisning af bolig.	Lov om frikommune-netværk §§ 27, stk. 3 og 9 a.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018.	Evalueringsdesign udarbejdes, når der foreligger et konkret og realiserbart projekt.
Mulighed for at oprette startboliger og inklusionsboliger for kommunale midler	København	Til start- og inklusionsboliger er der afsat begrænsede økonomiske rammer fra statens side. Puljerne kan udløbe, og der er risiko for, at ministeriet ikke har mulighed for at prioritere kommunens ansøgninger, grundet utilstrækkelige midler. Der gives med forsøget mulighed for, at kommunerne efter ansøgning fra en almen boligorganisation eller selvejende institution kan yde startboligbidrag til almene ungdomsboliger og kan udleje ledige almene familie- og ungdomsboliger som inklusionsboliger med kommunalt tilskud.	Målgruppen er borgere, hvor kommunen har påtaget sig at afhjælpe et akut boligproblem via anvisning af bolig. Dette indbefatter unge samt psykisk og socialt sårbare personer, der i en periode har behov for en bolig med tilknyttede sociale støttefunktioner.	Lov om frikommune-netværk §§ 26 b og 26 c.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Realisering af projekter afhænger af taler med boligorganisationer.	Evalueringsdesign udarbejdes, når der foreligger et konkret og realiserbart projekt.
Mulighed for midlertidige boliger	København	Hører ind under frikommunehjemlen om "Dispensation for bygningsreglement for nybyggeri". Med forsøget gives der mulighed for at godkende midlertidige boliger for en periode svarende til konstruktionens restlevetid (ca. 30-40 år).	Socialt udsatte unge, som har et akut boligbehov og har svært ved at få og fastholde en bolig.	Lov om frikommune-netværk § 26 e.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign udarbejdes, når der foreligger et konkret og realiserbart projekt.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Fritagelse for parkeringsregler	Aarhus , København, Randers, Roskilde	Hører ind under frikommuneforsøget om "Dispensation for bygningsreglement for nybyggeri". Forsøget vurderes ikke at kræve nye hjemler, da det er muligt efter gældende regler at fastsætte parkeringsbehovet for en bygning til nul efter en konkret vurdering af kommunen.	Borgere, der efterspørger en bolig, som kan betales med en lav indkomst, fx studerende på SU, borgere med lavindkomstjobs og særligt socialt udsatte borgere med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse samt flytninge.	Generel hjemmel	Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign udarbejdes ikke, da forsøget kan gennemføres inden for det gældende regelsæt.
Deleboliger for enlige mødre	København, Aarhus, Randers, Høje-Taastrup, Roskilde	Det er særligt problematisk at skaffe boliger til enlige mødre, som befinder sig på krisecentre, da lejligheder af den nødvendige størrelse ikke er økonomisk tilgængelige for målgruppen. Med forsøget gives der mulighed for at oprette kollektive bofællesskaber i almene familieboliger for to lejere og deres børn. Det vil være en forudsætning for at kunne søge om individuel boligstøtte, at bofællesskaberne er målrettet enlige mødre med børn, der opholder sig på § 109-tilbud efter serviceloven. Adgangen til bofællesskaberne kan kun ske efter kommunal anvisning.	Målgruppen er enlige mødre, som er indkvarteret på krisecentre og risikerer unødvendigt langt ophold grundet lav indtægt.	Lov om frikommunenetværk §§ 9 c og 9 b.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Der er ikke opnået aftale med boligorganisationerne om brug af deleboliger til denne målgruppe.	Evalueringsdesign udarbejdes ikke.
Almene boligorganisationers frasalg af restarealer og samdrift af almene boligafdelinger	København, Høje-Taastrup, Roskilde	Salg af restarealer giver mulighed for at integrere andre boligtyper og ejerformer i de almene boligområder og dermed sikre social diversitet. Samtidig vil frasalg udgøre en økonomisk gevinst for den almene boligafdeling, som fx kan bidrage til lavere husleje. Med forsøget gives der mulighed for, at et nettoprovenu ved afhændelse af restarealer efter § 27 i lov om almene boliger mv. ikke skal indbetales som ekstraordinære afdrag på statslån, statsgaranterede lån eller foranstående lån. Kommunen kan godkende en ansøgning, når afhændelsen sker med henblik på opførelse af nye boliger, der opføres med det formål at bidrage til en alsidig arealanvendelse og en positiv udvikling af et byområde.	Boligorganisationer, hvor frasalg af restarealer og samdrift er en mulighed.	Lov om frikommunenetværk § 26 j.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign udarbejdes, når der foreligger et konkret og realiserbart projekt.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Mulighed for at indgå aftale med private udlejere om kommunal anvisningsret uden tidsgrænse	København, Aarhus, Roskilde	Der er behov for, at flest mulige aktører på boligmarkedet bidrager til løsningen af stigende efterspørgsel af boliger til socialt udsatte. Med forsøget gives mulighed for at indgå aftale med private udlejere om kommunal anvisningsret, hvor tidsgrænsen er 12 år (og ikke seks år, som ellers har været gældende).	Målgruppen er socialt udsatte borgere i målgruppen for boligsocial anvisning.	Lov om frikommunetværk § 26 k.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Forsøgets reelle igangsættelse afventer, at der er privat udlejere, der vil samarbejde omkring forsøget.	Evalueringens designet udarbejdes, når der er fundet en relevant partner og forsøget reelt igangsættes.
Mulighed for at forlænge støtteperioden i udslusningsboliger fra to til fem år for udsatte borgere eller borgere med et handicap	København, Aarhus, Randers, Høj-Taastrup, Roskilde	Ved anvendelse af udslusningsboliger er det et krav, at borgerens betalingsevne forbedres i løbet af udslusningsperioden med henblik på at overtage boligen på ordinære vilkår. Med forsøget gives der mulighed for, at det ved udlejning af udslusningsboliger kan fremgå af lejeaftalen, hvor længe de aftalte fravigelser er gældende inden for en periode af to år med mulighed for forlængelse med op til tre år, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at beboerens betalingsevne efter to år ikke kan dække den fulde husleje for boligen. Det er en betingelse for forlængelsen, at kommunalbestyrelsen foretager en vurdering af, om der er udsigt til, at beboeren kan opnå en selvstændig tilværelse og indtægtsforbedring inden for den forlængede lejeperiode i udslusningsboligen, der muliggør, at vedkommende kan opretholde boligen på normale lejevilkår efter forlængelsen af udslusningsperioden.	Målgruppen er udsatte borgere eller borgere med et handicap, hvor der ikke er udsigt til indtægtsmæssig forbedring inden for det kortere tidsperspektiv i udslusningsboliger og inklusionsboliger. Målgruppen forventes inden for den længere tidshorisont at kunne opnå en indtægtsmæssig forbedring, fx som følge af et ressourceforløb.	Lov om frikommunetværk § 25, stk. 3-5.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017. Forsøget er under implementering	Evalueringens formål er at skabe viden om, hvordan udslusningsboliger fungerer i forhold til en udvidet målgruppe. Evalueringen fokuserer på dem, som indflytter i 2018 og 2019. Data indsamles via registrerede oplysninger om indflyttede beboere samt interview med medarbejdere beboere.
Mulighed for økonomisk tilskud/ huslejenedsættelse for borgere med et tungere handicap evt. af permanent karakter	København, Aarhus, Randers, Høj-Taastrup, Roskilde	Visse målgrupper modtager kommunal støtte og får stillet botilbud til rådighed, hvor det mest hensigtsmæssige vil være tilbud om egen bolig af hensyn til borgerens rehabilitering. Inden for gældende regler kan kommunerne yde en forhøjet boligstøtte til personer, som har et særligt boligbehov betinget af personens fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse, hvis borgeren visiteres til en særlig bolig, og husstandens økonomiske forhold gør det umuligt eller meget vanskeligt at betale huslejen, jf. § 14, stk. 6, i lov om individuel boligstøtte.	Målgruppen er personer med tungere former for handicap, hvor der ikke er udsigt til indtægtsmæssig forbedring inden for det kortere tidsperspektiv i udslusningsboliger og inklusionsboliger. Målgruppen vurderes at have gavn af at bo alene med tilhørende støtte frem for ophold i botilbud.	Generel hjemmel	Forsøget gennemføres ikke.	Evalueringens design udarbejdes ikke, da forsøget kan gennemføres inden for det gældende regelsæt.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Varighed af ydelsen efter aktivlovens § 81 a skal afspejle tidsperspektivet i boligløsningen	København, Randers	Kommunen ønsker at forebygge antallet af udsættelser. § 81 a-tydelser kan i dag kun ydes i en midlertidig periode. Gældende regler indebærer, at ydelsen skal være midlertidig og derfor ikke kan indgå som en permanent hjælp til huslejen. Der er imidlertid ikke fastlagt en absolut grænse for varigheden. Kommunen kan således yde hjælpen i en periode til udsættelsestruede lejere, så de pågældende kan blive boende i boligen, indtil der findes en mere langtidsholdbar løsning for de pågældende.	Målgruppen er børnefamilier, socialt udsatte borgere (defineret som borgere med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne), misbrugere samt personer med fx ADHD, som er i en vanskelig situation, og som har svært ved at overskue deres økonomi.	Generel hjemmel	Forsøget gennemføres ikke.	Evalueringsdesign udarbejdes ikke, da forsøget kan gennemføres inden for det gældende regelsæt.
Mulighed for at bevillige ydelsen, allerede inden sagen overgives til fogeden	København, Randers	Borgere betragtes som udsættelsestruet, hvis sagen er overgået til fogeden, eller udlejer har tilkendegivet, at udlejer vil oversende sagen til fogeden. Kommunerne kan inden for rammerne af gældende ret bevillige en ydelse, inden fogeden involveres, når det står klart, at der vil opstå en restance.	Målgruppen er børnefamilier, socialt udsatte borgere (defineret som borgere med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne), misbrugere samt personer med fx ADHD, som er i en vanskelig situation, og som har svært ved at overskue deres økonomi.	Generel hjemmel	Forsøget gennemføres ikke.	Evalueringsdesign udarbejdes ikke, da forsøget kan gennemføres inden for det gældende regelsæt.
Mulighed for yderligere varsler om restancer	København, Randers	Der er i dag i almenboliglovens fastsat vilkår om, at almene boligorganisationer skal meddele kommunen, hvis der opstår restancer hos en anvist borger inden for det første år. Med forsøget gives der mulighed for, at kommune og boligorganisation kan aftale, at boligorganisationen underretter kommunen inden for de første to år efter lejeforholdets påbegyndelse, når boligorganisationen sender en anvist lejer et påkrav om huslejebetaling.	Målgruppen er borgere, som i den konkrete kommune er anvist til den bolig, som de trues med at blive udsat fra af kommunen.	Lov om frikommunenetværk § 26 i.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign udarbejdes, når der foreligger et konkret og realiserbart projekt.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Underretning om udfaldet af en udsættelsessag	København, Randers	Det ønskes med forsøget, at kommunen får mulighed for at kende udfaldet af sager i fogedretten omkring udsættelser, således at evaluering af kommunale indsatser kan foretages Adgangen til oplysningerne er sikret via gældende aktindsigtsregler. Regeringen arbejder på en praktisk løsning for kommunens indhentelse af oplysninger om udfaldet af udsættelsessager, så kommunen ikke skal søge om aktindsigt for hver sag.	Målgruppen er børnefamilier, socialt udsatte borgere (defineret som borgere med fysisk eller psykisk nedsat funktionsevne), misbrugere samt personer med fx ADHD, som er i en vanskelig situation, og som har svært ved at overskue deres økonomi.	Generel hjemmel	Forsøget gennemføres ikke.	Evalueringsdesign udarbejdes ikke, da forsøget kan gennemføres inden for det gældende regelsæt.
Mulighed for at udbrede boligtyper fra almenboligsektoren til privat byggeri	København, Aarhus, Randers, Høje-Taastrup, Roskilde	Aktuelt findes deleboligbestemmelse for almene boliger, men der findes ikke tilsvarende muligheder til privat/kommunalt byggeri. Forsøget gør det muligt at overføre boligtyper og de hertil knyttede lejerettigheder mv. fra den almene sektor til privat byggeri. Dette er muligt i start- og udslusningsboliger i ejendomme, hvor kommunalbestyrelsen og udlejer har indgået en aftale om kommunal anvisning.	Målgrupperne er dem, som kommunerne prioriterer eller ønsker at tilgodese, fx socialt udsatte unge, som har behov for støtte til job/uddannelse, enlige flygtninge uden ægtefælle/børn i udlandet eller enlige forsørgere med børn/delebørn på offentlige ydelser.	Lov om frikommunenetværk §§ 26 f, 26 g og 26 h.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Forsøget er under realisering.	Evalueringsdesign udarbejdes, når der foreligger et konkret og realiserbart projekt.

Bilagstabel 2.3 Status på forsøg i frikommunenetværket ”Bedre styring af udgifterne på det specialiserede socialområde”

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikræfttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Teknologiske hjælpemidler som supplement til pædagogisk støtte og omsorg, når borgeren ikke kan give samtykke hertil	Silkeborg, Favrskov, Skive, Aabenraa, Holstebro, Herning, Randers	Forsøget har fokus på om øget brug af teknologi vil forbedre borgerens livskvalitet, frihed, privatliv og de pårørendes tryghed samt personalets arbejdsmiljø. Med forsøget gives mulighed for at iværksætte anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer for en person med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne, jf. § 124 a i lov om social service, hvis den pågældende ikke modsætter sig dette, når der er risiko for, at personen ved at forlade sin bolig udsætter sig selv eller andre for at lide personskade, og forholdene i det enkelte tilfælde gør det påkrævet for at afværge denne risiko.	Målgruppen er personer med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, som har ophold i botilbud, botilbudslignende boformer i almene boliger og plejeboliger.	Lov om frikommunenetværk §§ 13 og 14.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017.	Evalueringen tager afsæt i den opstillede virkningsteori, hvor virkning ansues som oplevet livskvalitet blandt borgere, tryghed og tilfredshed blandt pårørende samt arbejdsmiljø og sikkerhed blandt medarbejderne. Evalueringen vil belyse både de faktorer, der påvirker implementeringen, og de faktorer, der påvirker resultaterne. Evalueringen fokuserer på både borgerniveau, medarbejderniveau og kommuneniveau. Et mixed methods-design benyttes og vil bidrage til opnåelse af solidt vidensgrundlag om processer, kontekst og virkning.
Tilkøbsydelse og hjemmehjælp efter servicelovens § 83 og § 85	Aabenraa, Randers, Favrskov, Herning, Holstebro, Skive	Forsøget giver borgere, som modtager kommunale ydelser efter § 83 og § 85 (serviceloven), muligheden for at tilkøbe ydelser af samme kommunale leverandør i form af led-sagelse, social støtte, praktisk hjælp og pleje. Tilkøbsydelse forstås som ydelser, der ligger ud over de visiterede kerneydelser, og hvor borgeren selv skal betale for den fulde omkostning for ydelsen. Målet med forsøget er give borgeren en større valgfrihed og bedre muligheder for sammenhængende indsatser, hvilket kan bidrage til øget livskvalitet blandt borgerne.	Målgruppen er borgere, der er blevet/bliver visiteret til ydelser i henhold til servicelovens § 83 og § 85, som kan profitere af eller ønsker tilkøbsydelse af hjemmehjælp og socialpædagogisk støtte. Ikke alle kommuner har forsøg med begge paragraffer.	Lov om frikommunenetværk §§ 15 og 28.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017.	Evalueringen har fokus på, om indsatsen fører til bedre opgaveløsning for borgerne, og belyser nye styringsmuligheder samt organisatorisk læring i kommunen. Der fokuseres på antallet af solgte ydelser, og hvordan indsatsen organisatorisk tilrettelægges. Der fokuseres både på tilfredsheden blandt borgere og blandt medarbejdere, ligesom holdningen blandt private leverandører på området belyses. Der er særlige opmærksomhedspunkter vedrørende risikoen for udhuling af kerneydelsen, konkurrenceforvridende effekter mv. Evalueringen baseres på både kvalitative, kvantitative data og registeroplysninger.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Udfordre anvendelse af § 129 om optagelse i botilbud	Favrskov, Silkeborg, Herning, Aabenraa, Skive, Randers	Hvis en borger mangler evnen til at give et informeret samtykke til en flytning, medfører magtanvendelsesreglerne i praksis, at borgeren ikke får mulighed for et bedre egnet botilbud. Forsøget giver kommunerne mulighed for at træffe afgørelse om optagelse i et bestemt botilbud for personer med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke modsætter sig en flytning, men som mangler evnen til at give informeret samtykke til en flytning, hvis kommunalbestyrelsens indstilling om flytning tiltrædes af den værge, som statsforvaltningen har beskikket.	Målgruppen er borgere med betydeligt og varigt nedsat funktionsniveau, som skal indflytte på et botilbud eller plejecenter, og som ikke kan give informeret samtykke.	Lov om frikommunenetværk § 12.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017.	Evalueringen har fokus på, om indsatsen fører til bedre opgaveløsning for borgerne, og belyser nye styringsmuligheder samt organisatorisk læring i kommunen. Evalueringen baseres på både kvalitative og kvantitative data.
Bedre overgang fra ung til voksen	Holstebro	Forsøget ønsker at skabe bedre overgange for unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne. En fleksibel overgang forventes bl.a. at bidrage til oplevelsen af selvbestemmelse samt større sammenhæng mellem tilbud for de unge og deres pårørende. Forsøget godkendes som forsøg efter servicelovens § 184, hvilket bl.a. indebærer, at børn og unge med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan modtage særlige dag- og klubtilbud med fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling.	Målgruppen er unge, der er fyldt 15 år og har betydeligt nedsat fysisk/psykisk funktionsevne.	Forsøgsbestemmelserne i servicelovens § 184.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2017.	Evalueringsdesignet er ikke færdiggjort.
Mere sammenhængende forløb i psykiatrien	Silkeborg	Forsøget er afgrænset til det akutte døgntilbud og tager udgangspunkt i Psykiatriens Hus i Silkeborg, hvor der ønskes en tættere samdrift af tilbud. Med forsøget gives der mulighed for organisatorisk at integrere et kommunalt socialfagligt tilbud og et regionalt behandlingstilbud. Dette indebærer bl.a. mulighed for uddelegering af myndighedsansvar og fælles visitationsforum.	Målgruppen er borgere med psykisk sygdom med behov for akut tilbud.	Lov om frikommunenetværk §§ 27 c-k.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018. Endelig implementering afventer endelig godkendelse fra Sundheds- og ældreministeriet.	Evalueringsdesignet er ikke færdiggjort.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Sammenhæng mellem almenboligloven og serviceloven – Udvidet anvendelse af kommunal anvisning til private udlejningsboliger	Ingen forsøgskommune	Frikommuneforsøget ønsker at bruge den eksisterende boligmasse bedst muligt med den lovgivning, der gælder på socialområdet. Forsøget giver frikommunerne mulighed for ved et erhvervslejemål at leje almene boliger og anvende dem som § 107-botilbud uden bortfald af ydelsesstøtte og udskillelse i en særlig afdeling. Endvidere gives der med forsøget mulighed for, at der ikke på dette specifikke område skal deponeres efter bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier mv., jf. § 6 vedrørende frikommunernes leje af ledige boliger i en almen afdeling.	Målgruppen er borgere, som benytter sig af servicelovens forskellige indsatser i boligregi. Det gælder primært borgere med handicap, psykiatribrugere og særligt udsatte borgere med vanskelige funktionsnedsættelser.	Lov om frikommunenetværk § 26.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Ingen kommune har truffet beslutning om igangsættelse.	Evalueringens design udarbejdes ikke.
Sammenhæng mellem almenboligloven og serviceloven – mulighed for kommunal dækning af udgifter	Ingen forsøgskommune	Formålet med deleboligordningen er at nedbringe ventetiden til en bolig via boligsocial anvisning og derved afkorte ophold i midlertidige tilbud. Forsøget giver kommunerne mulighed for at afholde de udgifter, som er nødvendige for at indrette en almen familiebolig til et kollektivt familieboligbofællesskab, jf. § 3, stk. 2, 5 og 6, i lov om almene boliger mv.	Kommunerne fastsætter selv den nærmere målgruppe for deleboliger. Målgruppen omfatter unge og er senere udvidet til også at omfatte flygtninge.	Lov om frikommunenetværk § 27.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Ingen kommune har truffet beslutning om igangsættelse.	Evalueringens design udarbejdes ikke.
Sammenhæng mellem almenboligloven og serviceloven – Mulighed for forlænget anvendelse af udslusningsboliger i op til 1/2 år.	Favrskov, Holstebro, Silkeborg,	Der ses en stærkt stigende efterspørgsel på boliger, som borgere med lav indkomst kan betale. For borgere, som bor i udslusningsboliger gælder en begrænset brugsperiode på to år, hvilket skønnes at være for lidt. Med forsøget gives en mulighed for at forlænge brugen med yderligere 3 år, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at beboerens betalingsevne efter to år ikke kan dække den fulde husleje for boligen.	Brugen af udslusningsboliger kan anvendes til alle grupper af borgere, der er berettiget til støtte efter § 107 og § 110.	Lov om frikommunenetværk § 25.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018.	Evalueringens formål er at skabe viden om, hvordan udslusningsboliger fungerer i forhold til en udvidet målgruppe. Evalueringen fokuserer på de, som indflytter i 2018 og 2019. Data indsamles via registrerede oplysninger om indflyttede beboere samt interview med medarbejdere beboere. Evalueringen foretages i et samarbejde med netværket "Billige boliger og fleksible boligløsninger."

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Sammenhæng mellem almenboligloven og serviceloven – Udlejning af almene ældre- og ungdomsboliger som udslusningsboliger	Favrskov, Holstebro, Silkeborg	Kommunerne må hvert år sende et større antal af de boliger, kommunen råder over til boligsocial anvisning, retur til almene boligorganisationer, da de er for dyre for kommunernes målgrupper. Med forsøget gives mulighed for, at kommunerne kan indgå aftale med en almen boligorganisation om, at boligorganisationen stiller almene ældre- og ungdomsboliger til rådighed for kommunalbestyrelsen med henblik på udlejning som udslusningsboliger.	Målgruppen er ud over borgere, der modtager støtte efter § 110 eller § 107 i serviceloven, er psykisk syge, sent udviklede og lider af autismespektrumsforstyrrelser. Funktionsnedsættelsen er af en sådan karakter, at det er forventeligt, at borgeren inden for en overskuelig periode, der som udgangspunkt er to år kan bestride job/uddannelse og det at bo i egen bolig.	Lov om frikommunenetværk § 25.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018.	Evalueringen af dette forsøg slås sammen med evalueringen af forsøg om "Sammenhæng mellem almenboligloven og serviceloven – Mulighed for forlænget anvendelse af udslusningsboliger i op til 1/2 år". Evalueringen udarbejdes i samarbejde med frikommunenetværket om Billige boliger og fleksible boligløsninger.
Brug af særlige dørbænere på yderdøre, der hører til og afgrænser boenheder i større tilbud	Favrskov, Herning	Forsøget omhandler Servicelovens § 125 stk. 3, hvori der indgår en beskrivelse og definition af, hvad en yderdør er. Konkret ses det, at der behov for at definere en yderdør som den dør, der naturligt hører til den boenhed, afdeling eller det afsnit, som borgeren er en del af, frem for det samlede tilbuds yderdør. Forsøget giver mulighed for at etablere særlige dørbænere inden for bo-/dagtilbud eller anbringelsessted. Det forventes, at forsøget vil styrke muligheden for at yde bedst mulig omsorg til de borgere, som har helt særlige behov, og hvor menneskelig nærvær og kontakt ikke i sig selv er løsningen.	Voksne, børn og unge med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsniveau, demens, handicap og/eller hjerneskaader, der ved at forlade deres bo-/dagtilbud eller anbringelsessted udsætter sig selv eller andre for fare for væsentlig personskaade.	Lov om frikommunenetværk § 14 b.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Implementeres fra 1.1. 2019.	Evalueringen tager afsæt i en virkningsteoretisk evalueringstilgang med fokus på implementering, virkning og økonomi. Evalueringen fokuserer både på borgerniveauet og medarbejder-/afdelingsniveau. Derved bliver det muligt, at undersøge de særlige dørbæneres virkning både i forhold til borgerne/de pårørende/værgen samt for medarbejderne på de involverede afdelinger. Både kvalitative og kvantitative metoder benyttes, da et mix af metoder vil bidrage til at opnå et solidt vidensgrundlag om processer, implementering og virkning. Data indhentes via interview med medarbejdere, myndighedssagsbehandleren og pårørende samt fokusgruppeinterview med medarbejderne.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Udvidelse af teknologiforsøget til hjemboende borgere, som er berettiget til plejebolig eller botilbud	Favrskov, Herning	Frikommuneforsøget giver mulighed for, at lovhjemlen om afprøvning af alarm- og pejlesystemer samt af situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning udvides til også at omfatte borgere i eget hjem. Det er en forventning, at forsøget vil styrke muligheden for at yde den bedst mulige omsorg til de borgere, som har helt særlige behov, og hvor menneskeligt nærvær og kontakt ikke i sig selv er løsningen.	Borgere med svær demens/svært handicap, som ikke vil flytte fra deres hjem eller endnu ikke har fået et tilbud om en plejebolig eller et botilbud. Det er personer, som uden for deres hjem kommer i uværdige situationer og situationer, hvor de er i fare.	Lov om frikommunenetværk §§ 14 d og e.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018. Implementeres fra 1.1. 2019.	Evalueringen tager afsæt i en virkningsteoretisk evalueringstilgang, med fokus på implementering og virkning, som muliggør sondring mellem teori og implementeringsfejl. Evalueringen består af 3 delanalyser: implementering, virkning og økonomi. Virkningen blandt borgere samt medarbejderressourcer belyses ved før- og eftermåling. Grundet en væsentlig udviklingsfase i forsøgene, da teknologien endnu ikke er identificeret, vil udelukkende slutevaluering foretages. Både analyser for den enkelte borger og på tværs af alle borgerforløb foretages.
Udvidelse af teknologiforsøget til anbringelsessteder for børn og unge efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.	Herning, Randers	Frikommuneforsøget ønsker, at lovhjemlen om afprøvning af alarm- og pejlesystemer samt situationsbestemt video-, audio- og bevægelsesovervågning udvides til også at omfatte børn/unge, der har en betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsevne og er anbragt i aflastning eller opholdssted/døgninstitution. De teknologiske hjælpemidler skal anvendes som supplement til pædagogisk støtte og omsorg.	Målgruppen for forsøget er børn/unge med betydeligt nedsat psykisk funktionsevne, der er i risiko for at skade sig selv eller andre, der er anbragt i døgnophold eller aflastning på et godkendt opholdssted eller døgninstitution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.	Lov om frikommunenetværk § 14 c.	Lovmæssig ikrafttrædelse afventer afklaring omkring § 14 c i Lov om frikommunenetværk.	Evalueringsdesignet er ikke færdiggjort.
Hjælpeordning jf. servicelovens § 95 stk. 3 som efterværn	Favrskov	Når unge fylder 18 år, er der ikke længere mulighed for at bevilge forældrene tabt arbejdsfortjeneste for at passe den unge i hjemmet. Men som mange andre unge, er heller ikke unge med funktionsnedsættelser nødvendigvis parate til at flytte hjemmefra, blot fordi de fylder 18 år. Forsøget giver mulighed for, at BPA-ordninger jf. serviceloven § 95 stk. 3 kan bevilges midlertidigt som et efterværn til unge. Dette vil sikre den unge en mere almindelig ungdomstilvækst som hjemboende, mens den unge modnes til et mere selvstændigt liv i eksempelvis botilbud.	Målgruppen for forsøget er personer med betydeligt nedsat psykisk og fysisk funktionsnedsættelse, som fylder 18 år og bor hjemme hos deres forældre.	Lov om frikommunenetværk § 14 a.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018.	Evalueringsdesignet er ikke færdiggjort.

Bilagstabel 2.4
Status på forsøg i frikommunenetværket "Børn som vores vigtigste ressource"

Titel på forsøg	Forsøgs-kommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Fra dokumentation til styrket inddragelse og relation - Fokus på inddragelse og effekt	Ikast-Brande, Guldborg-sund	Med frikommuneforsøget gives dispensation fra konkrete dele af retsreglerne vedrørende børnesamtalen § 50, så undersøgelserne af barnets/familiens situation kan foretages på en ny måde, der rummer familiens ofte dynamiske og omskiftelige familieliv. Der gives også dispensation fra dele af regelsættet om handleplaner (§ 140), hvorved fokus vil flyttes fra udarbejdelsen over til samarbejde med børn/unge og deres netværk. Formålet med forsøget er at afbureaukratisere et regeltungt område for at kunne styrke inddragelsen af borgerne og dermed sikre en større effekt. Ved forsøget gives endvidere mulighed for, at kommunerne kan udvikle og afprøve nye måder for udredning af barnets, den unges og familiens forhold for fastsættelse af målsætninger og mål for indsatsen og for opfølgningen i de enkelte sager.	Målgruppen omfatter de berørte i sagsbehandlingsprocessen, herunder socialt udsatte børn og unge, deres forældre og øvrige i det nærmeste netværk. Det indbefatter alle børn og forældre i målgruppen, som beskrevet i Servicelovens § 46, og børn og unge, der er i anbringelse eller modtager kompenserende ydelser jf. Servicelovens §§ 41, 42. Forsøget er rettet mod aktive sager omhandlende børn og unge fra 0-23 år.	Lov om frikommunenetværk § 10	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.1. 2018. Forsøget er under implementering i de tre kommuner. Der er endnu ikke nogle dokumenterede resultater af forsøget.	Evalueringen skal belyse forsøgets resultater, virkning og processer, med fokus på inddragelse af forældre og børn samt øget trivselsniveau og udvikling efter endt sagsforløb. Derudover er der fokus på, om kommunerne opnår deres mål om et mere enkelt og mindre ressourceintensive forløb. Forudsætningerne for forsøgene er forskellige på tværs af frikommunenetværket. Indikatorer og dataindsamlingsmetoder vil derfor være tilpasset kommunernes kontekstuelle forhold. Den fælles præmis for metoderne er, at de tilvejebringer data om borgernes oplevede forandring over tid samt karakteren og betydningen af samarbejdsrelationer mellem familien og kommunen.
De kreative fag som driver for øget trivsel og læring	Guldborg-sund	Undersøgelser viser, at de musiske og kunstneriske fag har en selvstændig betydning for børns læring generelt. Eleverne oplever øget selvtilid, bedre læse- og skrivefærdigheder og har mindre fravær. En afsmittende effekt til andre fag afhænger af kvaliteten i undervisningen i de kreative fag. Med forsøget vil medarbejdere med høj faglighed rekrutteres til at undervise i kreative fag. Forsøget indebærer, at kommunen kan fravige folkeskolelovens § 28, stk. 2.	Målgruppen er i udgangspunktet alle elever i folkeskolen. Fokus er dog særligt på praktisk orienterede elever, som mangler motivation i undervisningen, elever med dårlige forudsætninger for boglig læring samt særligt ambitiøse elever.	Lov om frikommunenetværk § 29 b	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.1. 2018. Forsøget er ikke reelt implementeret endnu. Der forventes reel opstart i august 2019.	Evalueringen vil belyse virkningen af forsøget med fokus på, om rekrutteringen af medarbejdere med særlige kvalifikationer vil føre til øget læring og trivsel hos eleverne ved hjælp af fagligt udfordrende læringsforløb. Evalueringen vil også se på, i hvilket omfang de til tænkte processer gennemføres, og om de forventede ydelser leveres. Herunder vil evalueringen se på, hvilke organisatoriske og styringsmæssige faktorer der henholdsvis fremmer og hæmmer resultaterne samt den ønskede effekt.

Titel på forsøg	Forsøgs-kommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Fleksible læringsmiljøer – udvikling af klassebegrebet i folkeskolen	Guldborgsund	Frikommuneforsøget ønsker at innovere den traditionelle læringsstruktur i folkeskolen. Undervisningen vil blive organiseret i teams og tværgående samarbejder, hvor et team har ansvaret for læringen hos en gruppe elever. Dette vil erstatte den traditionelle klasse. Forventningen er, at elevens læring, trivsel, relationer og sociale netværk vil forbedres. Skolen vil benytte differentieret læring, udnytte medarbejdernes faglighed og kompetencer samt styrke medarbejdernes trivsel og arbejdsglæde. Forsøget afprøves på udvalgte skoler i Guldborgsund Kommune.	Målgruppen er i udgangspunktet alle børn i den almindelige folkeskole i Guldborgsund Kommune.	Lov om frikommunenetværk § 29 a	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.1. 2018. Forsøget er under implementering. Der er endnu ikke nogle dokumenterede resultater af forsøget.	Evalueringen vil belyse, hvorvidt elevernes læring og trivsel i skolen kan forbedres ved tilrettelæggelse af undervisningen i grupper og læreteams. Evalueringen vil også fokusere på fidelitet (om forsøget gennemføres som planlagt), samt hvilke organisatoriske samt styringsmæssige faktorer der fremmer/hæmmer resultaterne og den ønskede effekt.
Fra nationale test og prøver til særlig individuel vurdering – for børn med multiple funktionsnedsættelser	Guldborgsund	Frikommuneforsøget ønsker at fritage elever, med varige multiple funktionsnedsættelser fra at deltage i nationale tests og prøver. Testene skal erstattes med konkrete og individuelle vurderinger af eleverne. Det vurderes, at målgruppen ikke kan præstere på niveau med deres jævnaldrende. Forsøget tager udgangspunkt i, at differentieret undervisning handler om at møde eleven der, hvor eleven er. Det forventes, at den nye model vil skabe større motivation og læring for eleverne.	Målgruppen for forsøget er børn med svære indlæringsvanskeligheder eller børn med varige multiple funktionsnedsættelser (med eller uden sprog). Forsøget vil foregå på to skoler i Guldborgsund Kommune, som har særlige undervisningstilbud til denne målgruppe.	Forsøgsbestemmelsen i folkeskolelovens § 55.	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.1. 2018. Forsøget er under implementering. Der er endnu ikke nogle dokumenterede resultater af forsøget.	Evalueringen vil belyse, hvorvidt læringsforløb med individuelle mål og evaluering/test kan bidrage til udvikling af det enkelte barns kompetencer og videre muligheder i livet efter folkeskolen. Særligt fokus i evalueringen vil være på, om forsøget fører til effektiviserede arbejdsgangene samt øget trivsel og motivation blandt eleverne. Evalueringen vil også fokusere på, om forsøget implementeres som planlagt, samt hvilke organisatoriske og styringsmæssige faktorer der påvirker den ønskede effekt. Data indsamles via kvalitative og kvantitative metoder. Givet målgruppen for forsøget vil datagrundlaget i høj grad være en vurdering fra forældre og medarbejdere.

Titel på forsøg	Forsøgs-kommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Særlig tilrettelagt uddannelsesforløb med praktik fra 7. klasse	Guldborg-sund	Frikommuneforsøget vil tilbyde udvalgte 7. klases-elever et praktikforløb svarende til de praktikforløb, som unge i 8. og 9. klasse tilbydes. Dette anses som et alternativ til traditionel skolegang. Intentionen er, at disse elever gennem praktiske forløb vil genfinde lysten og motivationen til at lære. Ved at give eleverne muligheden for praktikforløb allerede i 7. klasse forventes det, at elevernes muligheder for at kunne forsørge sig selv samt mestre egen tilværelse som voksen øges.	Målgruppen for forsøget er unge i alderen 13-14 år (går i 7.klasse), som har manglende motivation og lyst til traditionel undervisning.	Forsøgsbestemmelsen i folkeskolelovens § 55.	Formel Ikrafttrædelse d. 1.1. 2018. Forsøget er ikke reelt implementeret endnu. Der forventes reel opstart i august 2019.	Evalueringen vil fokusere på, om og hvordan kommunen når målet om øget motivation for at gå i skole ved at følge et praktikforløb i en virksomhed. Evaluering vil også fokusere på, i hvilket omfang de tiltænkte aktiviteter og procesredskaber er implementeret, samt hvilke organisatoriske og styringsmæssige faktorer der henholdsvis fremmer og hæmmer resultaterne og den ønskede effekt. Udgangspunktet har været, at data indsamles via nationale trivselsmålinger, analyse af elevernes karakter, fraværsregistrering, interview med elever samt fokusgruppeinterview med lærere og UU vejledere.
Aktivering og beskæftigelsestilbud – bedre mulighed for individuel indsats.	Guldborg-sund	Forsøget ønsker en udvidelse af, hvad et beskæftigelsestilbud kan indeholde, hvor misbrugsbehandling, udredning og behandling af psykisk eller somatisk sygdom kan sidestilles med beskæftigelsestilbud. Forsøget forventes at medføre, at borgere får tid og hjælp til at stabilisere sygdom, kontrollere misbrug og/eller styrke basale strukturer i tilværelsen, og bidrage til, at målgruppen kan lykkes med at gennemføre fremtidig uddannelse eller fastholde af job. Med forsøget	Målgruppen for forsøget er unge mennesker i alderen 18-29 år, som har problemer med at opretholde et job eller gennemføre en uddannelse, fordi de enten har en (u)afklaret psykisk sygdom eller fysisk lidelse, er hjemløse eller har misbrugsproblemer.	Lov om frikommunenetværk §§ 9 e og 30 b.	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.7. 2018. Forsøget er under implementering. Der er endnu ikke nogle dokumenterede resultater af forsøget.	Evalueringen vil belyse, hvorvidt individuelt tilrettelagte forløb (samtaler) og konkrete aftaler om forpligtende samarbejde med borgeren som alternativ til ordinære beskæftigelsestilbud på længere sigt vil højne tilknytningen til arbejdsmarkedet. Evalueringen vil også fokusere på, om flere unge gennemfører en uddannelse, og om flere unge opnår en højere grad af tilknytning til arbejdsmarkedet. Evalueringen vil se på, om implementeringen af forsøget forløber som planlagt, samt hvilke organisatoriske og styringsmæssige faktorer der i øvrigt påvirker den ønskede effekt.

Titel på forsøg	Forsøgs-kommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Efterværn og egenbetaling	Guldborg-sund	Frikommuneforsøget vil afprøve en ny egenbetalingsmodel, der skal skabe bedre vilkår for de unge i efterværn. Det forventes med forsøget, at egenbetalingen vil opleves som mere retfærdigt og gennemskueligt, hvorved de unge i efterværn kan opleve sig selv som mere ligestillede med andre unge. Det forventes at unge i efterværn vil fastholdes i uddannelse og beskæftigelse, og at færre vil anse kontanthjælp som en løsning. Samtidig forventes en højere grad af motivation blandt de unge, hvilket vil bidrage til en god overgang til voksenlivet.	Målgruppen for forsøget er de unge i efterværn (18-22 år). Disse unge er kendetegnet ved intet eller et meget begrænset socialt netværk. Det er unge med svære opvækstbetingelser, som ofte er senmodne qua deres hårde start på livet.	Forsøgsbestemmelsen i servicelovens § 184.	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.7. 2018. Forsøget er endnu ikke implementeret. Det afventer Børne- og Socialministeriets behandling. Egenbetalingsmodellen kan muligvis adresseres via nationale regler.	Forsøget forventes omsat til national lovgivning. Evalueringsovervejelser afventer dette.
Fleksibilitet i den praktiske/musiske fagblok	Guldborg-sund	Forsøget ønsker fleksibilitet til at planlægge de praktiske/musiske fag på den mest optimale måde, så de ikke længere er fastlagte på bestemte klassetrin. Det forventes at kunne skabe gode vilkår for relationsdannelse og mere sammenhængende og fordybende læringsforløb for eleverne. Dette har en positiv betydning for elevernes læring og trivsel.	Elever på 4.-7. klassetrin.	Forsøgsbestemmelsen i folkeskolelovens § 55.	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.7. 2018. Forsøget er under implementering på én skole.	Evalueringen vil belyse, hvorvidt ombytningen af timer mellem årgangene inden for den praktisk/musiske fagblok vil skabe øget trivsel og læring hos eleverne. Evalueringen vil også se på, om forsøget gennemføres som planlagt, samt hvilke organisatoriske og styringsmæssige faktorer der i øvrigt henholdsvis fremmer og hæmmer resultaterne og den ønskede effekt. Der vil løbende blive indsamlet viden om forsøget via kvalitative interview med bl.a. skolelederen. Denne viden er udgangspunktet for iværksættelse af forsøget på flere skoler, og at forsøget evt. skal omfatte flere fag i skoleåret 2019/2020.

Titel på forsøg	Forsøgs-kommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
§ 52, stk. 3 – mulighed for helheds-perspektiv på den iværksatte støtte	Ikast-Brande	Forsøget indebærer en fritagelse fra detaljerede afgørelser efter Servicelovens § 52 stk. 3. Overholdelse af dette proceskrav er ikke i sig selv en garanti for inddragelse af borgere eller kvalitet i arbejdet. Forsøget forventes at bidrage til, at der skabes bedre mulighed for fleksibel, tilpasset, effektiv og gennemskuelig indsats for børn, unge og familier. Dette vil have en positiv betydning for kvaliteten i de kommunale støttetilbud samt forkorte perioden, hvor familien modtager støtte. Ydermere forventes det, at børn, unge og familier vil opleve højere grad af inddragelse og medbestemmelse.	Børn og unge og familier, som har behov for støtte efter Servicelovens § 52 stk. 3.	Forsøgsbestemmelsen i servicelovens § 184	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.7. 2018. Forsøget er under implementering. Der er endnu ikke nogle dokumenterede resultater af forsøget.	Evalueringen vil belyse, i hvilken udstrækning en øget fleksibilitet i lovgivningen styrker udsattes børn og unges trivsel. Dataindsamlingen omfatter blandt andet casedata, registerdata, kvalitative interview med børn, unge og familier, FIT (trivsel- og effektmålinger) samt evaluering af barnet, den unges og familiens retssikkerhed. Der vil også blive lavet kvalitative interview med medarbejdere og ledelse samt en minisurvey blandt involverede socialrådgivere.
Mulighed for fleksibel samtalefrekvens for uddannelses- og aktivitetsparate	Guldborg-sund	Forsøget indebærer en fritagelse fra kravet om en fast samtalefrekvens med jobcenteret for aktivitets- og uddannelsesparate unge inden for de første tre måneder af ledighedsperioden. Jobcentret vil derved i større udstrækning end i dag kunne imødekomme borgernes individuelle behov for rådgivning, afklaring og refleksion. Dette fremmer meningsfulde processer for den unge og forventes at bidrage til at skabe de bedste forudsætninger for positive forandringer. Det forventes, at flere unge kommer nærmere job og uddannelse, og at varigheden af uddannelseshjælp forkortes.	Aktivitets- og uddannelsesparate unge (jf. LAB § 2, nr. 12 og 13) mellem 18 og 29 år.	Ikke et egentligt frikommuneforsøg, da det indgår i revision af Lov om aktiv beskæftigelsesindsats: "Forenkling af beskæftigelsesindsats".	Lovmæssig ikrafttrædelse d. 1.7. 2018. Forsøget er under implementering. Der er endnu ikke nogle dokumenterede resultater af forsøget.	Evalueringen vil belyse, hvorvidt individuelt tilrettelagte forløb (samtaler) og konkrete aftaler om forpligtende samarbejde med borgeren som alternativ til ordinære beskæftigelsestilbud kan bidrage til en højere grad af tilknytning til arbejdsmarkedet blandt de unge. Evalueringen vil også fokusere på, om forsøget gennemføres som planlagt, og fokusere på, hvilke organisatoriske og styringsmæssige faktorer der påvirker den ønskede effekt. Data indsamles via kvalitative og kvantitative metoder.

Bilagstabel 2.5 Status på forsøg i frikommunenetværket "Nye samarbejdsformer på det somatiske akutområde"

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikræfttrædelse og implementering	Beskrivelse af evaluering
Etablering af rammer for tværkommunale akutfunktioner	Gentofte, Gladsaxe, Rudersdal	<p>Med forsøget ønskes det at etablere en fælles akutfunktion, der varetager den akutte sygepleje i de tre kommuner, hvoraf sygeplejeydelser kan visteres uanset bopælskommune. Det ønskes ydermere, at sygeplejersker kan opbevare og modtage fire lægemidler til hurtig igangsættelse af behandling.</p> <p>Det forventes, at forsøget vil bidrage til en effektiv, driftssikker og sammenhængende varetagelse af akutområdet. Borgerne forventes at modtage sygepleje og behandling af høj kvalitet i hjemmet eller på kommunale institutioner, så forebyggelige ind- og genindlæggelser undgås.</p>	Borgere i de tre kommuner, som har/får behov for sundhedsvæsenets akutfunktioner.	Lov om frikommunenetværk §§ 27 a og b	Lovmæssig ikrafttrædelse 1.1. 2018. Akutteamet har reelt været i drift fra april 2018.	<p>Midtvejsevalueringen vil blive gennemført af frikommunenetværket i sommeren 2019. Ved midtvejsevalueringen opsamles løbende registrering af data, og tre fokusgruppeinterview gennemføres med henholdsvis akutteam, samarbejdspartnere og Hillerød Kommunes akutfunktion. Ydermere vil 10 telefoninterview med borgere/pårørende blive foretaget. Resultaterne vil fremlægges på et-to midtvejsseminarer.</p> <p>Slutevalueringen foretages ultimo 2020. Der vil blive afholdt et afsluttende evalueringsseminar med fokus på at afklare, om akutteamet i sin fremtidige organisering skal fortsætte, eller om der er behov for anden organisering.</p>

Bilagstabel 2.6 Status på forsøg i frikommunenetværket ”Sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder”

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Styrket valgfrihed til borgeren gennem mulighed for tilkøbsydelse hos offentlig leverandør	Odense, Esbjerg, København, Aarhus, Randers	Hvis borgere i dag er visiteret til støtte og ønsker at tilkøbe andre ydelser, kan dette kun ske via private leverandører. Dette kan forekomme vanskeligt for borgerne samt skabe utryghed og bekymring hos borgere. Forsøget gør det muligt at tilbyde hjemmeboende borgere muligheden for at tilkøbe ydelser hos den kommunale hjemmeplejeleverandør. Det forventes, at borgerne vil opleve en større tilfredshed med hjemmeplejen generelt, da borgere vil opleve mere fleksibilitet og sammenhæng i service og tilkøbsydelser. Det forventes også, at livskvalitet og den mentale sundhed hos borgerne forbedres.	Borgere, som er visiteret til praktisk og/eller personlig støtte, hjælp og pleje efter servicelovens § 83.	Lov om frikommunenetværk § 28.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018	Evalueringen har fokus på, om indsatsen fører til bedre opgaveløsning for borgerne, samt fokus på nye styringsmuligheder og den organisatoriske læring, som udledes af forsøgene. Evalueringen baseres på både kvalitative og kvantitative data. VIVE er ansvarlig for evalueringen.
Plejhjemtilsyn. Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder	København, Esbjerg, Aarhus, Randers	Anmeldte kommunale tilsyn på plejecentrene skal som forsøg erstatte uanmeldte tilsyn. Med forsøget forventes, at anmeldte tilsyn vil bidrage til øget, systematisk læring på plejecentrene, da lederne og medarbejderne vil kunne forberede sig bedre på tilsynet og senere mere målrettet kunne følge op.	Kommunale plejecentre	Lov om frikommunenetværk § 29.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018	Da forsøget kun medfører en mindre ændring, vil en dybdegående evaluering ikke blive foretaget. Der vil dog blive igangsat en mindre evaluering, hvor interview med forstandere på plejecentre, der har haft anmeldte tilsyn, foretages. Fokus vil være, hvilken forskel det har gjort, at tilsynet var anmeldt, og om anmeldte tilsyn har bidraget til en mere fokuseret forberedelse, mere målrettet tilsyn samt bedre opfølgning og læring.

Titel på forsøg	Forsøgskommune	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Fritagelse for dokumentation ved brug af midler fra klippekortsordningen	Esbjerg, Aarhus, Randers	Flere plejehjemsledere har udtrykt frustration over et stort ressourceforbrug i forhold til dokumentationskravene ved brug af klippekortsystemet. Forsøget sigter derfor mod en fritagelse for indberetning af oplysninger til ministeriet ved brug af klippekortsordningen. Fritagelsen vil bidrage til en frigørelse af medarbejderressourcer ved en øget tillid til, at kommunen bruger midler ud fra kriterier rammesat i klippekortsordningen. Mindskelsen af registrering kan frigøre flere midler til kerneopgaven, hvorved de ældre gives mere selvbestemmelse, hvilket forventes at øge deres livskvalitet. Ydermere forventes fritagelsen at have positiv effekt på personalets arbejdsglæde, når de ikke længere skal bruge tid på en dokumentation, der i høj grad opfattes som meningsløs.	Kommunale plejecentre	Lov om frikommunenetværk § 27 l.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018	Der gennemføres fire-seks kvalitative interview med udvalgte plejehjemsledere og forvaltningsmedarbejdere. Evalueringen vil belyse, om fritagelsen for dokumentationskravet har frigivet tid til at tage sig af andre opgaver. Evalueringen vil kun dække ordningen, som den er gældende her i 2018, da dokumentationskravet frafalder i 2019.
Søvnforbedrende velfærdsteknologier	Aarhus, Odense, Esbjerg, Randers	Borgeres nattesøvn har stor betydning for helbredet, kognitive funktioner og tilgængelige ressourcer til hverdagslivet. Anvendelsen af søvnforbedrende teknologi vil kunne fremme dette. Formålet med frikommuneforsøget er at samle erfaring med, hvordan velfærdsteknologiske indsatser, der kræver habilt samtykke og har et livskvalitetsforbedrende formål, kan tilbydes relevante borgere, samtidig med at borgernes retssikkerhed respekteres og overholdes. Med forsøget udvides målgruppen fra borgere, der kan give habilt samtykke til ligeledes at omfatte borgere, der ikke kan give habilt samtykke, men hvor det efter en faglig vurdering besluttes, at de vil have gavn af indsatsen.	Målgruppen er borgere med søvnproblematikker/formodning om søvnproblematikker eller borgere, der har haft et funktionsfald. Målgruppen er derudover karakteriseret ved borgere, der får natligt tilsyn, og som forstyrres af nattevagtens besøg.	Lov om frikommunenetværk § 14 f.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018	Via kvalitative og kvantitative metoder, vil evalueringen forsøge at belyse, om forsøget har medført en bedre varetægtelse af omsorgspligten, samt om et løft af serviceniveauet er opnået. De teknologiske funktioner evalueres med henblik på værdien for borgerne. Baselinemålinger og løbende målinger vil blive sammenholdt med afsluttende målinger. I evalueringen vil slutbrugere (medarbejdere, pårørende, borgere) inddrages tidligt i processen. Behovsafdækningen har til formål at give indsigt i praksis samt erfaringer med, hvornår anvendelse af teknologierne kan komme borgere til gavn og opfylde omsorgspligten.

Bilagstabel 2.7 Status på forsøg i frikommunenetværket ”En plan for en sammenhængende indsats sammen med borgeren”

Titel på Forsøg	Forsøgs-Kommuner	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikræfttrædelse	Beskrivelse af evaluering
En handleplan	Hillerød, Ballerup, Frederikssund, Fredensborg, Gribskov, Furesø, Allerød, Halsnæs, Helsingør	Borgere med komplekse og sammensatte problemstillinger kan med forsøget få én samlet handlingsplan, som rummer alle mål og indsatser, der opstilles for borgeren. Herved gøres op med proceduren, som den ser ud i dag, hvor sagsbehandling, handleplaner og indsatser ofte er målrettet den enkelte ydelse der visiteres, frem for borgerens samlede behov og livssituation. Den samlede handleplan skal sikre, at borgeren oplever kommunen som én samlet enhed, og skal tage udgangspunkt i borgerens udfordringer og behov for hjælp med tydelig sammenhæng mellem mål og indsatser. Den forstærkede sammenhæng forventes at medføre en øget tilknytning til arbejdsmarkedet. Der forventes også en øget progression i forhold til borgerens personlige problematikker.	Målgruppen for forsøget er unge, familier og voksne med komplekse problemstillinger og sammensatte problemer, som gør at de er i en udsat position. Borgeren er i sin hverdag udfordret, eksempelvis i form af psykosociale udfordringer, misbrug eller lærings- og trivselsudfordringer.	Lov om frikommunenetværk § 11. Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 26-27.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018	Det primære fokus i evalueringen er på effekterne af arbejdet med kerneelementer samt implementeringen af arbejdet med kerneelementerne. Med afsæt i en virkningsteoretisk evalueringsramme vil faktorer, der påvirker implementering og effekter, blive belyst. Også kontekstens betydning vil blive belyst – hvordan særlige forhold i enkelte kommuner kan have en betydning for de resultater, man opnår. I evalueringen vil der blive benyttet tværgående måleredskaber forankret i både kvalitative og kvantitative metoder. Disse indbefatter progressionsdata for borgerne, registerdata om borgerne, en spørgeskemaundersøgelse blandt ledere og medarbejdere, kvalitative interview med borgere, medarbejdere og ledere samt afholdelse af kvalificeringsworkshop med medarbejdere og ledere.
Ny organisation – fra sektoropdelt til helhedsorienteret	Frederikssund, Fredensborg, Gribskov, Furesø, Allerød, Halsnæs, Helsingør	Forsøget ønsker at forbedre kommunale indsatser for borgere med komplekse problemstillinger. Sigtet er, at den sektoropdelte sagsbehandling i kommunerne skal omorganiseres, hvorved tværgående teams kan sagsbehandle, strukturere, koordinere og bevilge indsatser i et helhedsorienteret perspektiv. Det er afgørende, at det tværgående team/sagsbehandler, har beslutnings- og bevillingskompetence i borgerens sag. Det forventes, at borgerne opnår et hurtigere og et mere sammenhængende forløb. Den forstærkede sammenhæng forventes at medføre en fleksibel tilknytning til arbejdsmarkedet. Også progression i forhold til borgerens øvrige personlige problematikker forventes, med et mål om på længere sigt at kunne varetage et job på det ordinære arbejdsmarked.	Målgruppen for forsøget er unge, familier og voksne med komplekse problemstillinger og sammensatte problemer, som gør, at de er i en udsat position. Det betyder, at borgeren i sin hverdag er udfordret, eksempelvis i form af psykosociale udfordringer, misbrug eller lærings- og trivselsudfordringer.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 28	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018	Evalueringen er beskrevet ovenfor.

Titel på Forsøg	Forsøgs- Kommuner	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Processuel fleksibilitet til at tilrettelægge indsatsen med afsæt i borgernes samlede behov	Hillerød, Ballerup, Frederiksund, Fredensborg, Gribskov, Furesø, Allerød, Halsnæs, Helsingør	Forsøget ønsker at udvikle mere helhedsorienterede indsatser for borgere med komplekse problemstillinger for derved at øge effekterne af indsatserne. Det opleves, at parallelle indsatser, som ikke koordineres meningsfuldt i forhold til hinanden, udvander effekterne. Fritagelse fra sektorlovgivningens processuelle krav om tilrettelæggelse af indsatser og konkrete aktiviteter, vil medføre, at sagsbehandlingen kan tilrettelægges meningsfuldt med afsæt i borgerens samlede behov. Aktiviteter efter den enkelte sektorlovgivning vil udvælges og afholdes med fokus på borgerens samlede behov, så forløbet for borgeren ansues som meningsfuldt. Dette kan give borgeren en større tillid til kommunen.	Målgruppen for forsøget er unge, familier og voksne med komplekse problemstillinger og sammensatte problemer, som gør, at de er i en udsat position. Det betyder, at borgeren i sin hverdag er udfordret, eksempelvis i form af psykosociale udfordringer, misbrug eller lærings- og trivselsudfordringer.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet §§ 29-30	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.7. 2018	Evalueringen er beskrevet under forsøget om "En handleplan".
Mulighed for at fravige krav til indhold, frekvens og hyppighed i job-samtaler	Hillerød, Ballerup, Frederiksund, Fredensborg, Gribskov, Furesø, Allerød, Halsnæs, Helsingør	Med forsøgene ønskes det at styrke borgerens mulighed for tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Obligatoriske jobsamtaler kan for udvalgte borgere kan være til mere skade end gavn. Det er individuelt, om borgere profiterer af eksplicit at skulle forholde sig til jobsøgning, eller om det hæmmer borgerens progression. Det forventes, at individuel vurdering af behov for indhold og kadence af samtaler i forbindelse med én plan, vil stabilisere og forbedre borgerens fysiske, psykiske og sociale tilstand, og derved fremme deltagelse i fremtidige ordinære beskæftigelsesrettede indsatser.	Målgruppen for forsøget er udelukkende borgere, som er meget langt fra arbejdsmarkedet, vis plan indeholder indsatser efter Serviceloven, hvor det i starten af et forløb ikke vurderes relevant at tale om jobsøgning/ordinære beskæftigelsesrettede tilbud.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 32	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018	Evalueringen er beskrevet under forsøget om "En handleplan".

Titel på Forsøg	Forsøgs- Kommuner	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Fleksibilitet i tilrettelæggelsen af opfølgningssamtaler	Hillerød, Ballerup, Frederiksund, Fredensborg, Gribskov, Furesø, Allerød, Halsnæs, Helsingør	Forsøget ønsker fritagelse fra den faste opfølgingsplan med personlig samtale hver fjerde uge i jobcenteret. Det ønskes muligt, at sagsbehandleren i samarbejde med borgeren kan planlægge et individuelt sagsforløb med individuelle mødeintervaller. Udgangspunktet vil være borgerens rehabiliteringsniveau med fokus på iværksættelse af beskæftigelsesfremmende aktiviteter. Det forventes, at den øgede fleksibilitet vil sikre, at borgeren modtager et tværfagligt og sammenhængende sagsforløb. Fokus være på de indsatser, som fremmer genvindelse af størst mulig erhvervsevne. Det forventes, at forsøget vil skabe øget borgertilfredshed med eget sagsforløb.	Målgruppen for forsøget er borgere på sygedagpenge herunder borgere med hjerneskade.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 31	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018	Evalueringen er beskrevet under forsøget om "En handleplan".
Mulighed for, at et hjælpemiddel kan bevilges af kommunen, såfremt det vurderes midlertidigt	Hillerød, Ballerup, Frederiksund, Fredensborg, Gribskov, Furesø, Allerød, Halsnæs, Helsingør	Forsøget ønsker, at det bliver muligt for kommunen at bevilge hjælpemidler, såfremt det vurderes som et midlertidigt behov. Regionen kan på nuværende tidspunkt i forbindelse med en indlæggelse, bevilge hjælpemidler, der betragtes som behandlingsredskaber, såfremt behovet er midlertidigt. Kommunen ønsker at få lov til at gøre det samme. Det forventes, at hurtig adgang til hjælpemidler øger chancerne for, at en borger når sine mål i henhold til én sammenhængende plan.	Målgruppen er borgere på sygedagpenge, herunder borgere med hjerneskade.	Imødekommet ved generel ændring af serviceloven (L 150).	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018	Evalueringen er beskrevet under forsøget om "En handleplan".

Titel på Forsøg	Forsøgs-Kommuner	Indhold af forsøg	Målgruppe	Hjemmel	Ikrafttrædelse	Beskrivelse af evaluering
Mulighed for at kunne sætte ret og pligt-tilbud i bero	Hillerød, Ballerup, Frederiks-sund, Fredens-borg, Grib-skov, Furesø, Allerød, Hals-næs, Helsingør	Forsøget ønsker fritagelse for LAB §§ 92-96c vedrørende ret og pligt, hvorved større fleksibilitet i tilbud, der gives til borgere i beskæftigelsesrettet tilbud, opnås. Kun tilbud, der vurderes relevante for borgeren, tilbydes. Disse tilbud vil indgå i forløbet som led i borgerens vej tilbage til beskæftigelse eller uddannelse, og vil dermed tælle som en rettidig del af den lovpligtige aktiveringsindsats. Herved sikres et bedre samspil mellem de overordnede mål, der er udviklet i samarbejde med borgeren, og de aktiviteter, som tilbydes borgeren. Med forsøget forventes en længerevarende tilknytning til arbejdsmarkedet og øget livskvalitet. På længere sigt forventes blandt andet økonomiske gevinster.	Målgruppen for forsøget er borgere som er omfattet af LAB § 1, nr. 2-14, som modtager sagsbehandling og tilbud fra flere af kommunens fagområder.	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 33.	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018	Evalueringen er beskrevet under forsøget om "Én handleplan".
Integrering af mentoraf tale i en plan	Hillerød, Ballerup, Frederiks-sund, Fredens-borg, Grib-skov, Furesø, Allerød, Hals-næs, Helsingør.	Forsøget ønsker at mål med mentorforløb nedskrives samlet i familiens plan, fremfor i en særskilt aftale. Derved sikres overblik og en helhedsorienteret plan. Samtidig vil det skabe bedre forudsætninger for opfølgning på mentorforløbet som en del af drøftelserne i det tværfaglige team. Målet er i overensstemmelse med det generelle mål om "én samlet handleplan", at borgeren og/eller familien oplever en koordineret og sammenhængende sagsbehandling.	Målgruppen for forsøget er forældre omfattet af Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats §§ 2.11 og 2.13, som bevilges en mentor	Bekendtgørelse om Frikommuneforsøg II på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet § 34	Lovmæssig ikrafttrædelse pr. 1.1. 2018	Evalueringen er beskrevet under forsøget "Én handleplan".

**VIDEN I
VELFÆRD**

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD